

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite:

Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316

email: info@tapiolary.com

27.8.2019

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO MAA- METSÄTALOUSMINISTERIÖN LUONNOKSESTA SUOMEN SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAKSI (Drno 1213/06.02/2018)

Luonnonsuojeluliitto Tapiola (jäljempänä Liitto) kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu luonnoksesta susikannan hoitosuunnitelmaksi seuraavaa:

1. Yleistä	2
1.1. Susikannan kehitys	3
1.2. Hoitosuunnitelman valmistelu	6
2. Susikannan hoitosuunnitelman tavoitteet	9
3. Susikannan hoidon keskeiset muutostekijät ja toimenpiteet	13
3.1. Suden sietämisen edistäminen ja perustan luominen suden hyväksyttävyydelle	13
3.2. Vahinkojen korvaaminen	15

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

3.3. Susien laittoman tappamisen vähentäminen	16
3.4. Vahinkojen ennaltaehkäisy	19
3.5. Reagointi toistuvaa haittaa ja ongelmia sekä vahinkoja tai uhkaa aiheuttaviin susiin	20
4. Syventyvä ja laajentuva tieto susikannasta	24
4.1. Susikannan seurannan turvaaminen ja kehittäminen	24
4.2. Tutkimus sudesta, ihmisestä ja yhteiskunnasta	26
4.3. Hallinnon, tutkimuksen ja sidosryhmien välisen vuoropuhelun kehittäminen	26
4.4. Reviiriyhteistyöryhmien toiminnan tukeminen ja kehittäminen	27
4.5. Viestinnän kehittäminen	30
5. Monilajinen kannanhoito	31
6. Susien kannanhoidollinen metsästys	33
7. Metsäpeura	42
8. Muuta	44
9. Lopuksi	44

1. Yleistä

Liitto kiinnittää ministeriön huomion tässä vaiheessa varsiin tuoreeseen uutisointiin uudesta tulokaslajista, joka saapui kesällä 2019 Suomeen. Kyseessä on kultasakaali (*Canis aureus*), johon liittyvä uutisointi ja tiedotuspolitiikka voidaan nähdä useallakin tavalla epäonnistuneeksi. Vailla kaikkea asiantuntemusta oleva maa- ja metsätalousvaliokunta ajoi kultasakaalia viime talvena vieraslajilistalle kuin käärmettä pyssyyn, siinä kuitenkin onnistumatta. Kultasakaali päätyi lopulta luonnonsuojelulain piiriin, jolloin maa- ja metsätalousvaliokunta, sekä Suomen riistakeskus aloittivat tiedotuskampanjan, jolloin sakaalia vaadittiin milloin vieraslajiksi, milloin metsästettäväksi riistalajiksi vedoten sen haitallisuuteen Suomen riistakannoille. Mediasirkus voidaan nähdä oppikirjaesimerkkinä tilanteesta, jossa hallinto ja riistakonserni ovat itse luomassa ongelmaa ja konfliktia jo siinä vaiheessa, kun sakaali ottaa ensimmäisiä askeleitaan Suomen maaperällä. Ennen kuin mitään konfliktia on edes vielä olemassa, on hallinto sitä pohjustamassa omalla

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

toiminnallaan ja omilla lausunnoillaan. Kuitenkin on syytä esittää myös maa- ja metsätalousministeriön virkamiehille asiaan kuuluva tunnustus asiallisen ja oikeellisen tiedon jakamisesta, sekä ripeästä puuttumisesta tilanteeseen. Sakaali olkoon kuitenkin tässä esimerkki: sudesta ei ole opittu mitään.

Yhdistyksen lausunnossa on runsaasti käytännön esimerkkejä havainnollistamaan suojelun näkökulmasta eri ongelmakohtia.

1.1. Susikannan kehitys

Vuonna 2007 saatu vähimmäiskanta-arvio 270–300 yksilöä (sutta) näyttäisi olevan peräisin RKTL:n 10.9.2007 antamasta lausunnosta *”Riistanhoitopiireille annettava määräys riistaeläinten metsästyksen rajoittamisesta sutta ja ilvestä koskien”*¹, jossa todetaan mm: *”Tiedot ja arviot ovat hyvin alustavia, sillä tarkempi kuva saadaan vasta lumipeitteen aikana jolloin jälkien havainnointiolosuhteet ovat olennaisesti paremmat.”* Kyseessä on siis arvio, joka on verrattavissa alustaviin lauma-arvioihin ennen kannanhoidollista metsästyskokeilua talvina 2015 ja 2016, jotka myös nimenomaisesti sisälsivät lukuisia epävarmuustekijöitä. Suden kannanarviota vuodelle 2007 ei ole saatavilla nettiaineistoista, mutta RKTL:n julkaisusta *”Riistakannat 2008, Riistaseurantojen tulokset”*² löytyy vuodelle 2007 seuraava teksti s. 17: *”Suden vähimmäiskanta oli vuoden 2007 lopussa noin 200 yksilöä. Arvio on 20 prosenttia pienempi kuin edellisen vuoden arvio 250 yksilöä (kuva 9).”* Maa- ja metsätalousministeriöstä saadun tiedon³ mukaan vuosien 2006 ja 2007 saalistilastot ovat seuraavat (taulukko 1):

VUOSI	SUSISAALIS
2006	33
2007	30

Taulukko 1. Saalistilasto vuosilta 2006 ja 2007 (Lähde: Maa- ja metsätalousministeriö).

¹ Dnro 1309/720/2007

² Wikman (toim.) 2008.

³ Maa- ja metsätalousministeriö, sähköpostivastaus tietopyyntöön 19.7.2019

Lisäksi ajalta 1.10.2006-31.3.2007 löytyy Sarvi-utiskirjeestä⁴ tieto kyseisenä aikana tapetuista 38 sudesta. Ministeriön ja riistanhoitopiirien myöntämällä luvilla on poliisin määräyksillä tapettu lisäksi viisi (5) sutta (taulukko 2).

Metsästyskaudella 1.10.2006 - 31.3.2007 pyydetyt sudet

	Rhp	MMM	Poliisi
Etelä-Savo			2
Kainuu	7	8*	
Kymi		2	
Lappi		2	
Oulu	1	2*	2
Pohjois-Häme		1	
Pohjois-Karjala	4		1
Pohjois-Savo		6	
Yhteensä	12	21	5

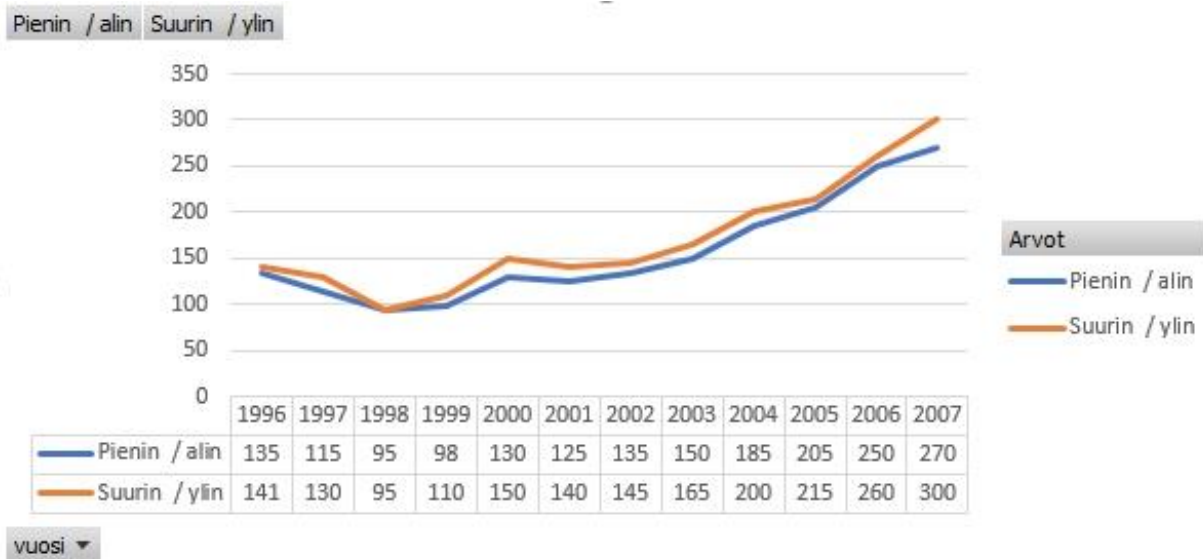
* Oulun rhp:stä pyydetty yksi susi ja Kainuusta kaksi porovahinkoja aiheuttanutta sutta MMM:n luvalla huhtikuussa 2007 (tilanne 4.5.2007)

Taulukko 2. Metsästyskaudella 2006-2007 pyydetyt sudet. Lähde: Sarvi, riista-asioiden uutiskirje toukokuu 2007.

Kanta-arvioista voidaan nähdä, että vuonna 2010 kanta kääntyi jo nopeaan laskuun, kun ministeriön näkemys kannan kehityksestä vuoteen 2007 on seuraava (kuva 1):

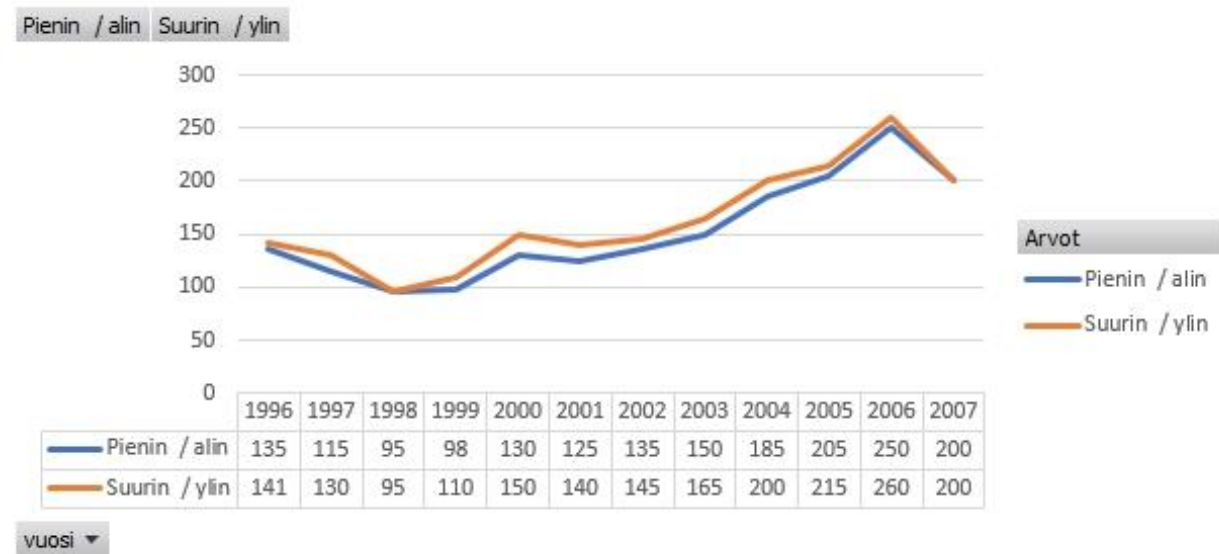
⁴ Sarvi, riista-asioiden uutiskirje, toukokuu 2007. Lisätietoja antavaksi merkitty Jussi Laanikari mmm.fi

Kuva 1: Suomen susikannan kehitys vuoteen 2007, arvioon perustuvalla aineistolla.

Tosiasiallisesti se on seuraava, RKTL:n 2008 raportin aineiston valossa (kuva 2):

Kuva 2: Suomen susikannan kehitys RKTL:n raportin (2008) mukaisilla luvuilla vuoteen 2007 saakka.

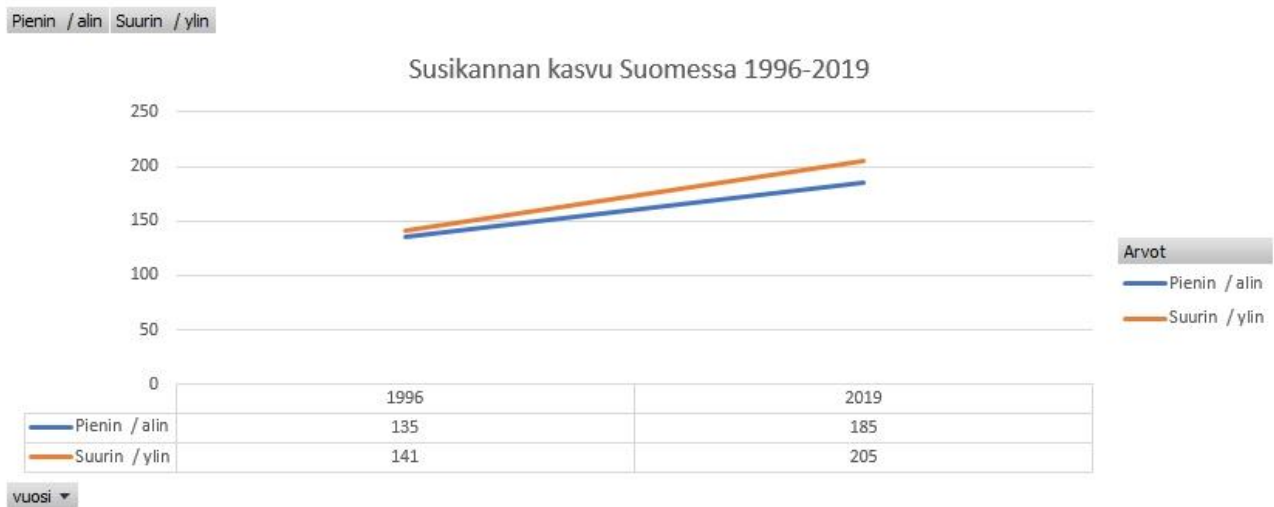
Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Suomen susikannan kehitys voidaan esittää myös lineaarisena käyränä vuodesta 1996-2019 (kuva 3):

Kuva 3: Suomen susikannan kasvu lineaarisena käyränä 1996-2019.

Yllä olevasta esityksestä on helppo havaita, että kannan kehitys tai kasvu on ollut jokseenkin marginaalista. Yksilömääräisesti Suomen susikannassa on 23 vuoden aikana tapahtunut 50-64 kasvu. Vuositasolla lisäys on ollut 2,17-2,74 sutta per vuosi. Lajille, jolla on hyvä lisääntymispotentiaali, tämä on varsin keho saavutus.

1.2. Hoitosuunnitelman valmistelu

Kuten Liitto esitti 3.10.2018 päivätyssä muistiossaan⁵ maa- ja metsätalousministeriölle, on sudenhoitosuunnitelman työryhmien asettelussa puutteellisuutta. Ministeriön kannanhoidosuunnitelman painopiste tulisi siirtyä ongelmakeskeisestä ratkaisukeskeiseksi ja tämä tapahtuu konsultoimalla uusia sidosryhmiä. Nyt työryhmäkokoonpanoista ovat puuttuneet kokonaan mm. eläinten käyttäytymisen asiantuntijat, rikosoikeudellinen ammatillisuus ja rikostorjuntaan erikoistuneet tutkijat ja oikeusoppineet.

Niin ikään sosiaalisten ongelmien ilmeneminen ja niiden torjunta edellyttäisivät sosiaalipoliittisen tai sosiologisen asiantuntemuksen omaavaa sidosryhmää, jossa olisi myös pedagogista näkemystä ja osaamista. Tekniikan alan yliopistoista löytyy taas osaamista teknisiin ratkaisuihin, kuten koirien ja kotieläinten suojaamiseen. Tällaisenaan sudenhoitosuunnitelma ei tuo mitään uutta kahteen aikaisempaan

⁵ ”KOLMAS KERTA TODEN SANO O” Luonnonsuojeluliitto Tapiolan MUISTIO maa- ja metsätalousministeriön sudenhoitosuunnitelman päivitykseen 2019

suunnitelmaan nähden, vaan toistaa edellisissä suunnitelmissa mainittuja ja pitkälti toteuttamatta jääneitä ratkaisuja.

Ottaen huomioon myös hataran toteutuksen vieraslajiasetukseen⁶ koskien suden ja koiran risteymää ja sen asemaa rauhoittamattomana eläimenä ja kyseisestä prosessista seurannutta viestintäkaaosta⁷, voidaan edellä mainittu huomioiden pitää tarpeellisena, että työryhmään olisi kuulunut myös viestinnän asiantuntija. Tällaisenaan työryhmien kokoonpanot ovat noudattaneet erittäin perinteistä ja tunnettua protokollaa, jolloin odotusarvoksi saatu sudenhoitosuunnitelman luonnos täyttää juurikin hyvin nämä kaikin tavoin vajaat odotukset. Koska kuultavana ovat vuodesta toiseen samat sidosryhmät ja jopa samat henkilöt, ovat tarpeet ja tarjotut keinovalikoimat samoja kuin edellisillä kerroilla.

Oikeastaan kaikki oleellinen hoitosuunnitelmaluonnoksessa tiivistyy sivuilla 3-4: ”*Riistahallinnon on siten haastavaa mitoittaa susien luvallinen metsästys siten, että kokonaisvaikutus jäisi neutraaliksi.*” Eli jälleen kerran ministeriö miettii, paljonko susia voidaan tappaa, jolloin voidaan todeta, että kokonaistavoitteen asettelu on kerta toisensa jälkeen pielessä. Luontodirektiivin lajien tavoitteisiin kuuluu niiden suojelu ja kannan vahvistaminen, ei niiden tappaminen. Suojelusta voidaan poiketa direktiivin mukaisin edellytyksin, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole. Yhdellä lauseella käy selväksi, ettei Suomen susikantaa ole edes tavoiteltu elinvoimaiseksi, mitä tavoitetta ja näkemystä tukee edellä esitetty käyrä Suomen susikannan kehityksestä (kuva 3).

Koska maa- ja metsätalousministeriö on ilmeisen kykenemätön hoitamaan ensimmäistäkään uhanalaisia lajeja koskevaa hallintoa, vaan päinvastoin ministeriön kokonaistoimet ja piittaamattomuus saattavat vaaraan useita lajeja, viimeisimpänä merihanhen, joka on aiemmin ollut hyvinkin elinvoimainen, tulisi uhanalaisten lajien hallinto mahdollisimman pikaisesti siirtää maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalasta ympäristöministeriön hallintaan.

Luonnoksessa todetaan seuraavaa: ”*Verkon keskustelupalstoilla on helppo ylläpitää konfliktia.*” Tämä on valitettavan totta, etenkin kun riistakonsernin edustajat ovat itse osa konfliktia ja osaltaan sitä luomassa, sekä ylläpitämässä. Rannikko-Pohjanmaan riistapäällikkö Stefan Pellas antoi mm. Svenska YLE:lle 28.2.2018 ja sanomalehti Ilkalle 15.3.2018 seuraavia lausuntoja: ”*Susi vain syö ja lisääntyy*”⁸ ”*Meidän pitää kysyä, kuinka paljon susia meillä on 10 vuoden kuluttua ja miten lainsäädännöllä voidaan vaikuttaa siihen, miten*

⁶ https://mmm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/pyyntisaannoksiin-muutoksia-1-kesakuuta-alkaen

⁷ https://mmm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomen-kansalliseen-vieraslajiluetteloon-lisattiin-uusia-kasvi-ja-elainlajeja-koirasusille-kasvatuskielto?fbclid=IwAR1Qt_PuVa1nLlgP3MZHwQWe9JMMiJRkJSOp2oHkH3QnAcZxmmagERW7y-A

⁸ <https://www.ilikka.fi/tilaajalle/maakunta/tilaajalle-7.3187110?ald=1.2567307>

susikanta meillä kehittyi.”⁹ ” Tilanne koko läntisessä Suomessa on se, että kriittinen raja alkaa olla saavutettu. (Situationen i hela västra Finland är den att kritiska gränsen börjar vara nådd)”¹⁰ ” Kartta on aivan mustana. > tutkii kartasta susien esiintymistiheyttä<”¹¹ ” Tämä on vasta alkua.”¹² Kyseinen viestintä ei ole riistapäällikön aseman mukaista ja lausunnot ovat omiaan herättämään paikallisissa asukkaissa pelkoa ja luovat sekä ylläpitävät omalta osaltaan konflikteja.

Niin ikään monet petoyhdyshenkilöt kunnostautuvat petovihamielisessä kirjoittelussa etenkin sosiaalisessa mediassa. Petoyhdyshenkilön tehtävä on riistahallintolain 20§¹³ mukainen tehtävä.

Facebook, Suurpeto Poliitiikka:

” Sen lauluja laulat ,kenen leipää syöt! Pitää Luomankin kohdalla paikkansa. Susi antaa hänelle nykyisin hyvin liksaa!” Suurpetoyhdyshenkilö, Pohjois-Karjala, Tuupovaaran RHY. Marraskuu 2018.

” Luke yrittää korjata tekemäänsä kannanarvio virhettä noilla luvuilla? Mutta totuutta eivät kerro, muistutan kuitenkin, miten nuo monta vuotta 180 jo heidän varmassa laskennassa olleet sudet tekivät myös pennut kahtena edellisenä vuotena! Luku heillä ei vaan kertautunut ,vaikka kuinka esittelimme ! Näin ollen luku voi olla sen 500, jos kaikki yksinäänkin kulkevat otetaan mukaan!” Sama kuin edellinen.

Kuva 4: Kommentoija petoyhdyshenkilö, SRVA-yhteyshenkilö, RHY:n hallituksen jäsen. Vieremän RHY.

Tällaista esiintymistä virallisen riistakonsernin edustajilta ei voida pitää hyväksyttävänä.

⁹ <https://www.ilkka.fi/tilaajalle/maakunta/tilaajalle-7.3187110?ald=1.2567307>

¹⁰ <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/02/28/jaktchef-kritiska-gransen-for-varg-borjar-vara-nadd-i-vastra-finland>

¹¹ <https://www.ilkka.fi/tilaajalle/maakunta/tilaajalle-7.3187110?ald=1.2567307>

¹² <https://www.ilkka.fi/tilaajalle/maakunta/tilaajalle-7.3187110?ald=1.2567307>

¹³ <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110158#L2P20>

Mainittakoon vielä sidosryhmäkoonpanoista huomio, jossa sekä riistakonsernin, että ministeriön tunnistamat sidosryhmät nousevat paikallistasolta silloin, kun kyseessä on suteen negatiivisesti suhtautuva mielipide. Kun taas puhutaan positiivisesta näkökulmasta, etsitään luonnonsuojelun näkökulma pääkaupunkiseudulta, joka on mahdollisimman kaukana vakiintuneista konfliktialueista.

Sidosryhmäyhteistyö lähtee myös olettamasta, jonka mukaan kansalaisen tulisi olla järjestäytynyt voidakseen osallistua keskusteluun ja vaikuttaa.

2. Susikannan hoitosuunnitelman tavoitteet

Liitto näkee hyvänä kehityksenä, että lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet on eritelty ja ainakin hoitosuunnitelman tasolla tiedostetaan, ettei pienin elinvoimainen susikanta (25 lisääntyvää paria) tarkoita samaa asiaa kuin suotuisa suojelun taso, joka on hoitosuunnitelmassa pitkän aikavälin tavoitteena.

Venäjän puolella elävien laumojen osalta ongelmallista on se, että susi ei ole Venäjällä suojeltu, eikä näiden laumojen säilymisestä tai pitkän aikavälin kehityksestä voida sanoa mitään varmaa. Ne voivat lakata olemasta vaikka huomenna. Pitää myös muistaa, että Venäjällä susista maksetaan tapporahaa, eikä järjestelmällistä tutkimusta ole, vaan arviot laumoista ja yksilömääristä ovat hyvin karkeita.¹⁴

Liitto huomauttaa, että suotuisaa suojelutasoa ei kuitenkaan ole mahdollista saavuttaa tilanteessa, jossa kuolleisuus ylittää syntyvyyden, ei edes, vaikka kuolleisuus olisi viranomaistoimijoista lähtöisin (kannanhoidollinen metsästyskokeilu 2014-2015 ja 2015-2016).

”Susikannan suotuisan suojelutason saavuttaminen yksinomaan Suomen rajojen sisällä ilman, että kannan yhteyksiä toisiin populaatioihin ei ole varmistettu ja huomioitu, ei voida ajatella olevan kokonaiskestävä ratkaisu. Käytännössä se tarkoittaisi niin suurta susikantaa, että se yhdessä muiden suurpetokantojen kanssa johtaisi sekä sosiaalisesti että taloudellisesti, mutta myös ekologisesti kestävämpään tilanteeseen.” Ministeriö viitanee tässä jo edellä mainittuun Tukholman yliopiston tutkimukseen, josta se jo 2016 esitti huolenaiheensa mm. Maaseudun Tulevaisuudessa: ¹⁵ *”Maa- ja metsätalous-ministeriön mukaan suojelijoiden vaatima 800 sutta on utopistinen ajatus: määrä moninkertaistaisi susiongelmia.”* On

¹⁴ Laikre ym. 2016, Figure 1. *“Detailed wolf distribution data are available for Finland and Scandinavia, and the dark gray areas indicate current wolf occurrence. Such information is missing for Karelia and Kola and it is thus unclear where in those areas wolves occur (marked with stripes). Numbers indicate estimated census sizes”*
<https://www.nature.com/articles/hdy201644>

¹⁵ <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/politiikka/ministerio-vastaa-suojelujarjestoille-800-sutta-suomessa-kestamaton-ajatus-1.163298>

ikävää, että ministeriö näkee tieteellisesti tutkitun, geneettisesti ja ekologisesti kestävästä populaatiotavoitteen ongelmallisena. Tavoitteenasettelussa ministeriön tulisi olla kunnianhimoisempi. Liitto huomauttaa lisäksi, että edellä mainitussa tutkimuksessa on jo huomioitu Fennoskandian ja Venäjän osapopulaatioiden metapopulaatio ja laskelmat perustuvat sille. Miten ministeriö selittää ja perustelee ”ekologisesti kestävästä” susikantaa? Luonnossa peto- saalisuhteet ja ympäristötekijät säätelevät elinpopulaatioita ilman että ihmisen pitää asiaan puuttua ekologisen kestävyyskannalta. Tilanteessa, jossa pedot lisääntyvät hallitsemattomasti, ollaan silloin kun kyseessä on ihmisen aiheuttama ongelma, esim. vieraspeto tai muu laji, jonka ihminen on siirtänyt levinneisyysalueensa ulkopuolelle. Esimerkiksi suurpetojen karjalle aiheuttamat vahingot eivät ole ekologinen ongelma, sillä laiduntava karja ei ole osa Suomen luonnonvaraista eläimistöä. Jäljelle jäävät ongelmat ovat siis sosiaalis-taloudellisia.

” Riittävän kokoinen hallittu ja eri viranomaisten välisen yhteistyön kautta tuettu geenivirta eri kantojen välillä mahdollistaisi Fennoskandian susikannan suotuisan suojelutason saavuttamisen ja säilyttämisen.”

Johtopäätös sinällään on aivan oikea, mutta sen toteutuminen on täysin sattumanvaraista niin kauan kuin meillä poronhoitoalueelle päätyminen tietää sudelle välitöntä poikkeuslupahakemusta. Poronhoitoalueen lupakäytänteitä olisi muutoinkin syytä tarkastella lähemmin, sillä lupa-automaatti käytännössä takaa sen, ettei poikkeuslupa ole poikkeus, vaan sääntö.

Hakemusalue:	Inari
Alueen pinta-ala:	290000 ha

Sallivaaran paliskunnan koko alue aidoilla rajattu.

Susi tappanut 14.12.2018 ja 16.12.2018 neljä siitosporoa joista kaksi olivat naaraista siitosvasoja ja kaksi siitosvaadinta.

5000

porojen paimentaminen moottorikelkalla.

2 kappaletta. Tämä yksilö tappoi jo loka- marraskuussa poroja vähän lännempänä ja toinen suurempi tappoi pohjoisempaan useita poroja.

Kuva 5. Suomen riistakeskus Lappi, päätös numero 2018-1-200-02319-7, annettu 19.12.2018. Haettu poikkeuslupaa yhden (1) suden tappamiseksi. Kuvassa hakemuksen kaikki perustelut. Riistakeskus Lappi myönsi luvan yhden (1) suden tappamiseksi.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Eläinlaji ja -määrä: Susi 1 kpl

Hakemusalue: Sodankylä ja Kittilä

Hakija hakee poikkeuslupaa porotaloudelle koituvan vakavan vahingon estämiseksi.

Hakemusalue: Hakemuksen liitteenä toimitettuun karttaan rajattu alue.

Kyseisen suden jäljiltä on löydetty yön 12-13.12 aikana 3 poron raatoa ja löytymättömiä raatoja on todennäköisesti enemmän ja lisää tulee. Alueella on nähty/havaittu revittyjä poroja. Jo lokakuussa alueelta on löytynyt suden tekemä raato. Alueella on tällä hetkellä paljon poroja.

Jälki- ja näköhavaintojen perusteella susi aiheuttaa tulevaisuudessa lisää vahinkoja.

Lisävahinkojen estämiseksi poromiehillä ei ole muita keinoja, kuin suden erittäin nopea poistaminen.

Kiellettyjen pyyntimenetelmien käyttäminen on tarpeen vahinkoa aiheuttavan suden poistamiseksi. Tehokas ja nopea pyynti on myös välttämätön lisävahinkojen estämiseksi. Alue on lisäksi suurelta osin tietöntä erämaata, joten kulkeminen alueelle on hyvin vaikeaa.

Kuva 6: Suomen riistakeskus Lappi, päätös numero: 2018-1-200-02306-1, annettu 14.12.2018. Haettu poikkeuslupaa yhden (1) suden tappamiseksi. Kuvassa hakemuksen perustelut. Riistakeskus Lappi myönsi luvan yhden (1) suden tappamiseksi.

Vahingon estämiseksi tehdyt toimenpiteet (anna tiedot kunkin hakemuskohdassa mainitun lajin osalta erikseen):
- Ei ole tehty kun sutta ei saa häiritä.

Kuva 7: Ote päätöksestä, Suomen riistakeskus Lappi, päätös numero: 2019-1-200-02319-0, annettu 11.02.2019. Haettu poikkeuslupaa yhden (1) suden tappamiseksi. Kuvassa hakemuksen perustelut sen osalta mitä vahingon estämiseksi olisi voitu tehdä. Riistakeskus Lappi myönsi luvan yhden (1) suden tappamiseksi.

HAKEMUS

Hakija on hakenut Suomen riistakeskukselta poikkeuslupaa seuraavasti:

Eläinlaji ja -määrä: Susi 1 kpl

Hakemusalue: Taivalkoski, Pudasjärvi ja Posio

Kielletyt pyyntimenetelmät

- Muu (9999): moottorikäyttöiset ajoneuvot, keinovalo, aseiden kuljetus

Hakija on hakenut sähköpostilla 3.12.2018 saapuneella hakemuksellaan ML 41 A § mukaista poikkeuslupaa suden kaatamiseen porotaloudelle aiheutuneiden erityisen vakavien vahinkojen perusteella.

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta:

ko susi tappanut neljä poroa, jotka on löydetty, mutta todellinen määrä on kymmeniä poroja vahinko n. 40000 e.

Vahingon estämiseksi tehdyt toimenpiteet ja toimenpiteet jotka poikkeuslupan sijasta voitaisiin toteuttaa:

Poroilla vapaa laidunnusoikeus, ei muuta mahdollisuutta kuin tappaa peto.

Muu selvitys kiellettyjen pyyntivälineiden tarpeellisuudesta:

Pyynnin nopeuttamiseksi, ja valtion vähien varojen säästämiseksi.

Kuva 8: Suomen riistakeskus Oulu, päätös numero: 2018-1-250-02274-0, annettu 05.12.2018. Haettu poikkeuslupaa yhden (1) suden tappamiseksi. Kuvassa hakemuksen kaikki perustelut. Riistakeskus Oulu myönsi luvan yhden (1) suden tappamiseksi.

Nyt kun tarkastellaan luontodirektiivin V liitteen suojeluvaatimuksia ja otetaan huomioon, että poikkeuslupapäätös tehdään samojen edellytysten mukaan kuin liitteen IV lajien kohdalla, voidaan havaita sekä hakemusten, että perustelujen¹⁶ välinen epäsuhta. Taulukossa 3 (lähde: Luke) on esitetty susien tunnettu kuolleisuus 1.8.2018-31.3.2019. Taulukosta voidaan havaita, että poronhoitoalueella on tapettu metsästysvuonna 2018-2019 yhteensä 11 sutta. Tämä sopii huonosti yhteen sen tavoitteen kanssa, että Suomesta päätyisi geenivirtaa Skandinavian puolelle. Tavoitteet ja toimet ovat näin ollen ristiriitaisia.

¹⁶ Kaikki suurpetoja koskevat poikkeusluvut löytyvät kokonaisuudessaan: <http://suurpetopoikkeusluvut.riista.fi>

Lupatyyppi	RK aluetuomisto	lkm	Sukupuoli/lkm	Tunnettu alfastatus*
Vahinkoperusteinen	Kainuu	1	U1	
Vahinkoperusteinen	Lappi	9	U6/N3	Alfa: N1
Vahinkoperusteinen	Oulu	1	U1	
Yhteensä		11		
Liikenne	Oulu	1	U1	
Liikenne	Kainuu	1	U1	
Liikenne	Etelä-Häme	1	U1	
Yhteensä		3		
Poliisin päätös	Etelä-Häme	1	N1	Alfa: N1
Poliisin päätös	Pohjois-Karjala	3	N3	
Poliisin päätös	Pohjois-Savo	1	N1	
Yhteensä		5		
Laiton/tutkinnassa	Satakunta	1	U1	
Yhteensä		1		

U=uros, N=naaras, Vahinkoperusteinen = vahinkoperusteinen poikkeuslupa;

*Naaraiden alfastatus vahvistetaan tutkimalla kohtu. Aikuisten urosten mahdollinen alfastatus selviää vasta ikämäärityksen valmistuttua syksyllä 2019.

Taulukko 3: Susien tilastoitu tunnettu kuolleisuus 1.8.2018–31.3.2019 (n=20).¹⁷

3. Susikannan hoidon keskeiset muutostekijät ja toimenpiteet

3.1. Suden sietämisen edistäminen ja perustan luominen suden hyväksyttävyydelle

Kuten Liitto on jo edellä esittänyt, tulisi ministeriön tunnistaa konfliktinhallinnassaan uusia sidosryhmiä ja hyödyntää asiantuntemusta mm. seuraavilta aloilta: rikostorjunta, tekniset insinöörit ja tutkijat, sekä sosiaali- ja terveydenhuolto.

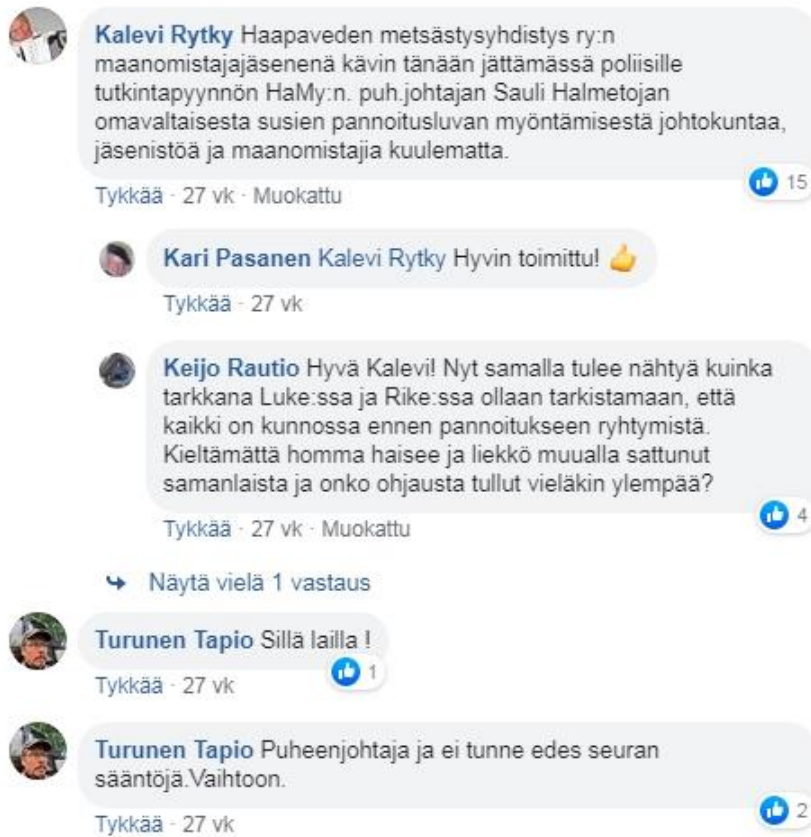
Hallinnon tulee myös tunnistaa oma roolinsa konfliktin luojana ja ylläpitäjänä (vrt. edellä annetut esimerkit: kultasakaali ja riistapäällikkö Stefan Pellas). Konfliktia ruokkivat ja ylläpitävät mekanismit ja toimijat tulee

¹⁷ Heikkinen ym: Susikanta Suomessa maaliskuussa 2019. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 35/2019

tunnistaa ja tarjota näille joko riittävä koulutus, tai muuttaa tehtäväkuvaa siten, että konfliktin hallinnan sijaan on mahdollista siirtyä toimijuuden tilaan.

Viime talvena Luonnonvarakeskus suunnitteli susien pannoituksia läntiseen Suomeen Pohjanmaalle¹⁸. Lupia ei juurikaan herunut ja osa luvista myös painostuksen jälkeen peruutettiin.¹⁹

Kuva 9a: Facebook, Suurpeto Politiikka ryhmä. 7.2.2019. Osa kommentoijista on aiemmin toiminut mm. suurpetoyhdyshenkilönä muussa osassa Suomea, toimessaan mm. kommentointihetkellä.

¹⁸ <https://www.pohjalainen.fi/uutiset/maakunta/susien-pannoitus-lahtee-kayntiin-seinajoella-jos-paikalliset-maanomistajat-antavat-luvan-sudet-ovat-vakiintuneet-osaksi-pysyvaa-lajistoa-1.2758951>

¹⁹ <https://www.satakunnankansa.fi/a/201463255>

Kuva 9b: Facebook, Susivaroitukset ja keskustelu ryhmä. 22.8.2019 tullut tieto, että Perho-Kinnula- alueella susi tappanut jämtlanninpystykorvan. Kommentit ko ketjusta. (Osa metsästäjistä kokee, että pannoista saatavasta paikannustiedosta on hyötyä metsästystä suunniteltaessa. Koiransa menettäneellä metsästäjällä, johon keskusteluun ketju liittyy, ei ollut mahdollisuutta käyttää ko. tietoa.)

3.2. Vahinkojen korvaaminen

Eteläisten paliskuntien poronhoidon mielekkyyttä tulisi vakavasti pohtia jo siitäkin syystä, että myös metsäpeura hyötyisi niistä elinympäristöistä, jotka nyt on varattu eteläisille paliskunnille. Poronhoitoalueen etelärajaa tulisi huomattavasti nostaa ja samalla uudistaa koko porotalous ekologisestikin kestävämmälle pohjalle. Pohjois-Suomen herkäät ja hitaasti uudistuvat alueet eivät kestä tällaisilla poromäärillä jatkuvaa ylilaidunnusta, vaan maasto kuluu ja samalla menetetään myös uhanalaisia kasvilajeja.

Korvausten suhteen Liitto olisi kaivannut hoitosuunnitelmaluonnoksessa jotain mainintaa EU-komission

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

linjauksesta petokorvausten maksamisesta täysimääräisinä.²⁰ Komissiolta saamiemme tietojen mukaan jäsenvaltioita on informoitu asiasta ja Suomen osalta se olisi mahdollista ottaa käyttöön mm. investointitukien hyödyntämisessä petoaitojen hankintaan. Ministeriö on asian suhteen ollut moitittavan laiska.

Riistakeskuksen poikkeuslupapäätöksistä perittävät maksut ovat huomattavan alhaisia, eikä vahinkoperusteisen poikkeuslupan saajan tarvitse korvata mitenkään valtiolle aiheuttamaansa vahinkoa kaatolupamaksun muodossa, tekee poikkeusluvasta huomattavan halvan ratkaisun. Liitto on lausunut tästä useissa eri yhteyksissä. Käytäntö ei ole yhtenäinen ympäristöhallinnon maksumenettelyjen kanssa. Alennusmyynnin ohjausvaikutus on siis metsästyksen suuntaava, eikä kannusta ensinkään ennaltaehkäiseviin toimiin näiden ollessa myös itsehankintana (petoaidat) kalliita ja suhteessa hitaita. Suden ja muidenkin suurpetojen osalta tulisi ottaa käytäntöön kaatolupamaksu, kuten hirvieläimillä, ja korottaa poikkeuslupamaksujen käsittelymaksuja. Näillä menettelyillä voitaisiin varmistaa myös se, että lupa haettaisiin vain todelliseen tarpeeseen.

3.3 Susien laittoman tappamisen vähentäminen

Liiton näkemyksen mukaan maa- ja metsätalousministeriölle tuli kiire myöntää salametsästysilmiön olemassaolo ja laajuus, kun keksittiin, miten sitä voidaan hyödyntää kannanhoidollisen metsästyskokeilun oikeutuksessa. Tarve ei siis ollut kitkeä salametsästystä vaan keksiä oikeutus susien tappamiselle. Kannanhoidollisesta kokeilusta puuttui kokonaan tutkimuksellinen osuus, asianmukaiset verrokkit ja analyysit. Lupahakemuksia, myönnettyjä lupia ja vaikutuksia susipopulaatioon ei ole analysoitu tieteellisen tutkimuksen vaatimin metodein vaan on tyydytty tekemään muutama ylimalkainen brosyryri, jossa kansalaisjärjestöjen tekemät valitukset ovat olleet pääasiallisin närästyksen ja arvioinnin aihe.

Illegaalien ilmiön hallinta vaatii kokonaisvaltaisempia toimia: sekä tutkintaa suorittavan viranomaisen, että syyttäjänviraston osalta meiltä puuttuu valtakunnallinen luonnonvararikoksiin erikoistunut osaaminen. Ottaen huomioon, että luonnonvararikokset ovat laaja kokonaisuus ja nähdään usein B-luokan rikoksina, vaikka niitä tulisi käsitellä talousrikosten tapaan, sillä ympäristö- ja luonnonvararikoksilla yleisesti ottaen tavoitellaan taloudellista hyötyä. Metsästysrikosten selvitysprosentti tyyppirikoksina on varsin alhainen

²⁰ https://ec.europa.eu/info/news/amendments-state-aid-guidelines-agriculture-sector-better-address-damages-caused-wolves-and-other-protected-animals-2018-nov-08_en

verrattuna muihin rikoksiin. Yhdistyksen ”kentältä” saama viesti niin ikään on se, että metsästysrikokset jäävät usein vanhenemaan tutkinnanjohtajien pöytälaatikoihin.

Oikeuslaitosten käytössä on ollut rangaistuksen määrääminen metsästysrikoksen törkeästä tekemuodosta vuodesta 2011 alkaen. Pääsääntöisesti on käytetty rangaistusasteikon ala-asteikkoa, vaikka mahdollisuuksia kovempiinkin rangaistuksiin olisi. Lainsäätäjä voisi kiinnittää tähän huomiota ja pohtia olisiko syytä nostaa asteikon alarajaa ylemmäs.

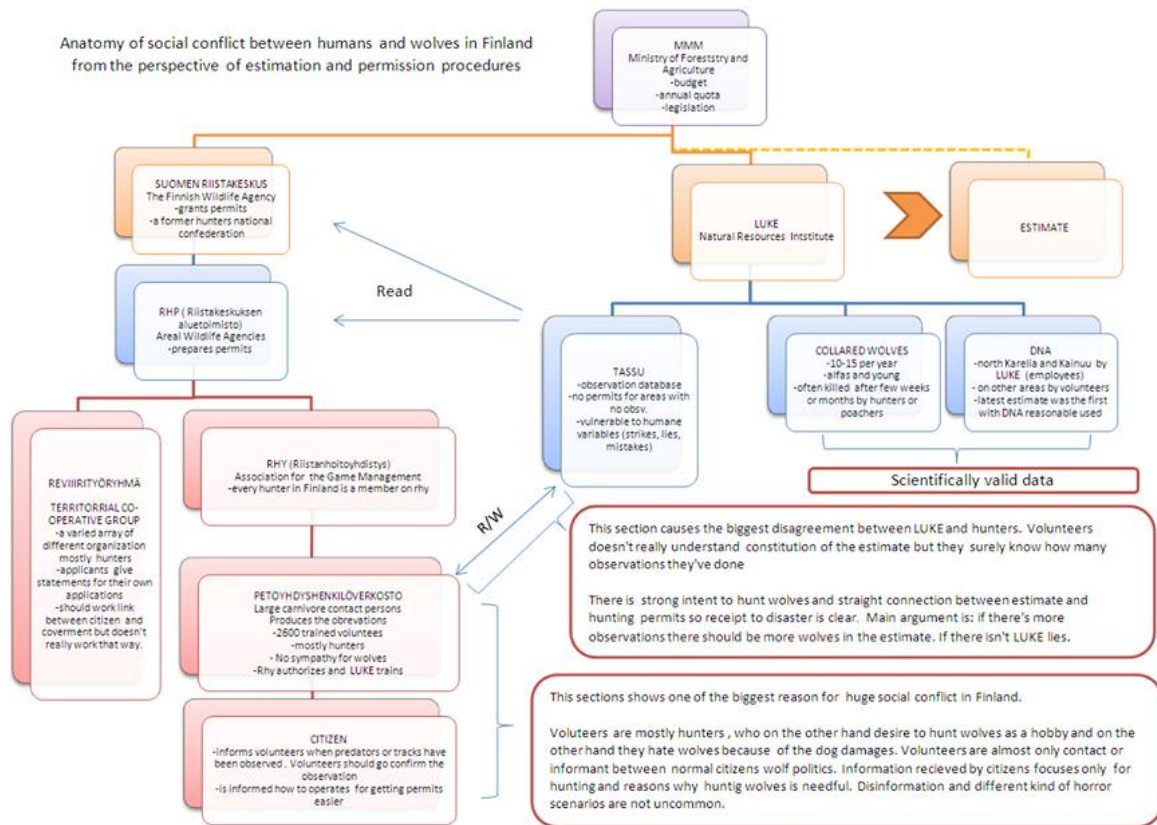
Jonkinlainen asennekasvatus, tai koulutus tutkintaviranomaisille, kuten poliisille ja rajavartijoille saattaisi olla paikallaan. Ei kovasti herätä luottamusta, tai halua ilmoittaa metsästyksen liittyvistä laittomuuksista, mikäli aiemmin tutkintaviranomaisen roolissa ja petoyhdyshenkilönä toiminut henkilö esittää seuraavia mielipiteitä susista julkisesti, sosiaalisessa mediassa: *”VOI VITTU MITÄ IDIOOTTEJA ON TUOLA MEIDÄN ASIOOTA SUUNNITTELEMASSA, MISTÄ NÄITÄ PERSEENNUOLIIJA PELLEKÄ LÖYTYY! TAPAMALLA KAIKKI SURET POIS SILLÄ NE VAHINGOT ESTETÄÄN!!! SUSI EI KUULU SUOMEN LUONTOON!!!!”* (Facebook, Suurpeto Poliitiikka, lokakuu 2018). Jos ”pukit vartioivat kaalimaata”, ei tulos voi olla kovin hyvä.

Huomionarvoista edellisessä kappaleessa olevassa kommentissa, sekä ilmapiirissä yleisesti ottaen on myös se, että riistahallinto mielletään edelleen metsästäjiä palvelevaksi etujärjestöksi, eikä suinkaan julkista valtaa käyttäväksi hallinnolliseksi yksiköksi. Tässäkin suhteessa viestintä on siis epäonnistunut. Liitto kehottaakin riistahallintoa tekemään vaikka opintoretken ja tutustumaan esim. paikallisen ympäristöhallinnon toimintakulttuuriin ja päätöksentekokäytänteisiin, jossa asiakasta ei eritellä ”sidosryhmän” mukaan ja päätökset perustuvat yksinomaan lakiin.

”Kyläyhteisöissä tulee luoda kielteistä asennetta laittomuuksia kohtaan sekä tuottaa tietoa laittomuuksista poliisille.” Tämä ei onnistu, mikäli riistahallinto on aina askeleen jäljessä tiedotuspolitiikassaan.

Tiedottaminen tulisi tapahtua mieluiten ennakoiden, eikä vasta siinä vaiheessa, kun kylätalolla on käynyt jos jonkinlaista kokkia hämmentämässä omaa susisoppaansa. Siinä vaiheessa, kun RKTL:n emeritustutkijat ovat käyneet esittelemässä omat hybriditeoriansa täydelle salille, ei aluetoimiston riistapäällikön ole helppo lähteä kertomaan miten asiat oikeasti ovat. Kuvassa 10 on havainnollistettu tätä toimintakenttää, vuorovaikutussuhteita ja mitä ongelmia on havaittu.

Kuva 10: Kaavio riistakonsernin sidosryhmistä, vuorovaikutussuhteista ja ongelmakohtista.

Suomen riistakeskuksella tulisi olla samanlainen valtuus, kuin ELY-keskuksella, peruuttaa poikkeuslupa väärinkäytösten sattuessa. Näin välttyttäisiin tilanteelta, jossa lain mukaan vastuulliset poliisi ja rajavartiolaitos antavat ensin esityksen riistakeskukselle luvan peruuttamisesta, mutta tiedotukseen liittyvien epäselvyyksien vuoksi asia jää hoitamatta²¹ ja tosiasiallisesti kukaan ei edes valvo lupamääräysten toteutumista. Tämä sujunee lakimuutoksella.

Sudenhoitosuunnitelman päivityksessä 2015, sivulla 16 oli esillä Metsähallituksen erävalvonnan toimivaltuuksien ulottaminen yksityismailla: "Lisäksi tulee tarkastella erätarkastajien toimintavaltuuksien laajentamista myös yksityismailla tapahtuneiden epäiltyjen rikosten paikatutkintaan maastossa." Lause on samanlaisenaan kopioitu nyt lausuttavana olevassa sudenhoitosuunnitelmassa. Liiton näkemys asiassa on, että mitä erätarkastajien toimivaltakysymyksiin tulee, se on pikaisesti, yhtenä ensisijaisista toimenpiteistä saatettava voimaan.

"Riistanhoitoyhdistysten suorittaman metsästyksen valvonnan aktiivisuudessa on suuria paikallisia eroja." Lakisäätötehtävä ei voi olla kiinni aktiivisuudesta ja siitä miten paljon valvonta huvittaa. Passiivisten

²¹ Salpausselän syyttäjänviraston päätös R16/3223

riistanhoitoyhdistysten asenneilmapiiri valvonnan suhteen olisi hyvä kartoittaa ja suunnata mm. avustuksia aktiivisuuden mukaan. Aktiivisuudella ei tässä tarkoiteta näennäisiä sijaistoimintoja, vaan tosiasiallista valvontaa, jolla on myös vaikutusta. Aiemmin käytetty ”pukki kaalimaan vartijana” vertaus on syytä huomioida myös tältä osin.

3.4. Vahinkojen ennaltaehkäisy

Petovahinkojen ennaltaehkäisyssä ensiarvoisen tärkeässä asemassa on maa- ja metsätalousministeriö itse myöntäessään määrärahoja valtion avustamia petoaitatarvikkeita varten. Määrärahat loppuvat vuosittain kesken. Petoaitahakemusten käsittely tulisi olla myös sujuvaa ja riittävän nopeaa, jotta suojan tarvitsijoilla olisi mahdollisuus saada ne ilman kohtuuttomia viivästyksiä.

Tilapäisiä tuotantoeläinten suojamisratkaisuja tulee myös aktiivisesti kehittää ja neuvontaa lisätä. Pantatiedon hyödyntämiseen kohdennetun varoitusjärjestelmän laatimisen suhteen karja- ja lammastilallisille tulee olla erityisen varovainen ja selvittää tarkoin onko palvelussa väärinkäytön mahdollisuus. Järjestelmä, johon kirjaudutaan esim. vahvan tunnistautumisen myötä ja josta jää tietojen tarkastelusta virtuaalijälki, on yksi mahdollinen tapa.

Hoitosuunnitelman luonnoksessa sivulla 16 on esitetty toimenpiteenä: ”*Suomen riistakeskus kokeilee ja etsii erilaisia karkotusmenetelmiä ja koostaa kokemukset toteutettujen karkotusten tehokkuudesta.*” Nyt käyttöön otettu malli, jossa suurriistavirka-apu muuttui palkkioperusteiseksi siinä tapauksessa, että karkotustehtävä muuttuu poisto-operaatioksi ja päättyy onnistuneeseen tappoon, on täysin kestävä, mikäli palkkion ohjausvaikutus kohdistuu kuolleeseen, eikä elävään suteen. Myös karkotustoimet, niiden toteuttaminen ja tavoitteet on syytä määritellä tarkasti, ettei ”karkotukseksi” mielletä ainakaan seuraavanlaista toimintaa, josta ohessa muutama esimerkki:

*27.6.2018 lampolan työnjohtaja XXXX näki suden lohkolle 13 josta eläin juoksi lohkolle 15. XX ajoi autolla sutta takaa lohkolle 14 ja suden hypättyä lohkolle 15 hän jatkoi lohkolle 14 ajaa siten että oli muutamasta sentistä kiinni, ettei auto suistunut kanavaan. Seurauksena oli ajajalle kahden päivän sairausloma ojaan ajon seurauksena.*²²

²² Raportti susien arkuuttamistoimenpiteistä 21.6-20.7.2018 välillä Pelson vankilalla. Tilanhoitaja Reijo Virkkunen 20.07.2018.

29. 6 2018 riistakamera lähetti XXXX:lle kuvan 16.45. XX:n saavuttua paikalle susi oli jo menossa pois päin lammaskatrasta.²³

17.4 vargarna sågs, men ingen kontakt efter det. (Snappertuna) Tidsåtgång 5 personer *2 h totalt 10h²⁴

27.6 Vargarna sågs, men ingen kontakt efter det. Tidsåtgång 3 personer *2h totalt 6h(Snappertuna)²⁵

15.7 Vargarna sågs i viltkamera nära hus. Jägare i förhåll vid bebyggelse men vargarna sågs ej på nytt. Tidsåtgång 6 personer *2h total 12h²⁶

1.10 Antby Varg i viltkamera nära bosättning två jägare på plats, ingen varg sågs. Tidsåtgång 2h²⁷

3.5. Reagointi toistuvaa haittaa ja ongelmia sekä vahinkoja tai uhkaa aiheuttaviin susiin

Hoitosuunnitelmaluonnoksessa esitetään toimenpiteenä seuraavaa: ”Poliisi, Suomen riistakeskus ja paikalliset suurriistavirka-aputoimijat puuttuvat tehokkaasti susien toistuviin vierailuihin piholla. Pihakäyntien syyt selvitetään ja mahdolliset haaskat poistetaan.” Liitto pitää etenkin edellä olevan sitaatin viimeistä lausetta ensiarvoisen tärkeänä. Sutta mahdollisesti houkuttavat tekijät tulee eliminoida: ravintohoukuttimet, teurasjätteet, tunkiot, irrallaan tai pihalla kytkettynä ilman suojaa olevat lemmikit. Liitto muistuttaa myös, että pihoihin hakeutuneista susista on usein löytynyt myös merkkejä aiemmista laittomista tappamisyrityksistä.²⁸

Lisäksi tulee määritellä ”piha” ja ”pihakäynti”. Pihakäynnillä ei voida tarkoittaa tilannetta, jossa susi esim. siirtyessään reviirillään ohittaa talon tai pihan ilman mitään kummempaa funktiota tapahtumaan.

²³ Raportti susien arkuuttamistoimenpiteistä 21.6-20.7.2018 välillä Pelson vankilalla. Tilanhoitaja Reijo Virkkunen 20.07.2018.

²⁴ Listaus karkoista 2017, SRVA:n toimesta suoritettu. Suomen riistakeskus Uudenmaan alue. Poikkeuslupapäätös 2018-1-600-06234-7

²⁵ Listaus karkoista 2017, SRVA:n toimesta suoritettu. Suomen riistakeskus Uudenmaan alue. Poikkeuslupapäätös 2018-1-600-06234-7

²⁶ Listaus karkoista 2017, SRVA:n toimesta suoritettu. Suomen riistakeskus Uudenmaan alue. Poikkeuslupapäätös 2018-1-600-06234-7

²⁷ Listaus karkoista 2017, SRVA:n toimesta suoritettu. Suomen riistakeskus Uudenmaan alue. Poikkeuslupapäätös 2018-1-600-06234-7

²⁸ <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elaintaudit/ilomantsi-12-2-2016.pdf>
<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elaintaudit/kuhmo-17.11.2017.pdf>
<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elaintaudit/lapinlahti-25.2.2017.pdf>

Tulee tarkastella myös varsin kriittisesti sitä, millaisissa asioissa ihmisiä kehoitetaan ottamaan yhteyttä poliisiin, kun asia koskee sutta tai muuta suurpetoa. Seuraavassa muutama ote tehdyistä ilmoituksista Hämeenlinnan alueella 2015:

04.02.2015 klo 10:15 XXXX:ssa nähty suden liikkuvan klo 08:00 aikaan. Partio käynyt paikalla, todennut paljon koiran jälkiä, myös ison ja koiran ulosteita

19.04.2015 klo 14:51 Susi nähty puoli tuntia sitten, lähti metsään. Partio soittanut riistamiehelle, joka asiaa on aamusella hoidellut

26.04.2015 klo 19.21 Iso susi jahtasi jänistä rannan alueella. Poliisi ei käynyt paikalla

08.05.2015 klo 18:39 Kalvolan alueen suurriistavirka-apuvastaava ilmoittaa, että riistakamera lähettänyt 15 min sitten kuvan raadellusta peurasta, paikalla joku peto (susi/ilves) Partio ilmeisesti soittanut SRVA:lle

17.06.2015 klo 07:25 Susi varmaan liikkuu jossakin päin... ei välitetty poliisille

20.06.2015 klo 14:35 Susi ollut postilaatikon vieressä. Ennen joulua lähimetsässä 2 sutta. Partio käynyt paikalla

Ihmisten huolenaiheisiin on tietenkin suhtauduttava asianmukaisesti, mutta onko poliisi taas oikea taho vastaamaan tähän tarpeeseen, ei ole niinkään itsestään selvä kysymys.

SUSI HAVAINNOT

Kylällä on edelleen tehty susihavaintoja. Jos susi tulee pihapiiriin tai kohtaat sen uhkaavan läheltä, niin tee heti ilmoitus Hätäkeskukseen 112. Tämä on tärkeä tieto viranomaisille ja nopeuttaa mahdollisten jatkotoimenpiteiden käynnistämistä. Kaikki suurpetohavainnot olisi myös hyvä ilmoittaa suurpetoyhdyshenkilölle, jotka toimittavat havainnot edelleen Luonnonvarakeskukseen. Suurpetoyhdyshenkilöinä toimivat:
Jukka Laukkanen 0400-949869 Teuro,
Matti Seppälä 040-5410731 Susikas,
Tapani Numminen 0400-105380 Patakangas.

Kuva 11: 24.2.2017 jaettu lappu postilaatikoihin Teurolla susihavaintojen ilmoittamisesta.

Kuvassa 11 on esimerkki kampanjasta, jolla havaintoja ”kerättiin” helmikuussa 2017. Hattulan-Kalvolan riistanhoitoyhdistyksen alueella tapettiin 22.12.2017 lisääntyvä (alfa) uros ja hieman ennen tätä 14.1.2017

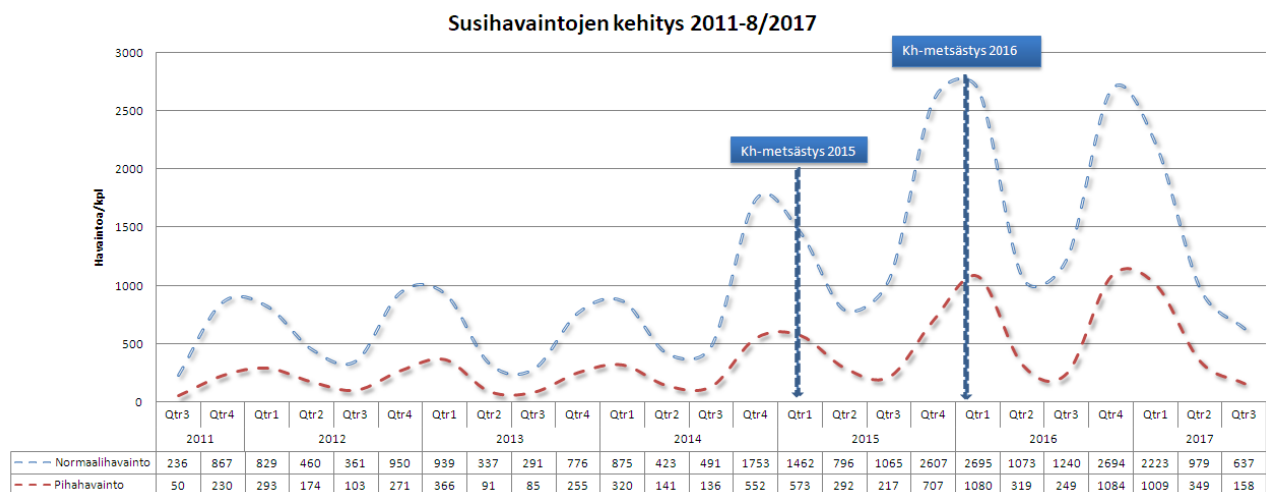
Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

pentu Suomen riistakeskuksen 5.1.2017 myöntämällä poikkeusluvalla numero 2016-1-000-04028-0. Tämän jälkeen haettiin lupaa 9.2.2017 päivätyllä hakemuksella, johon riistakeskus antoi päätöksensä 27.2.2017 hyläten hakemuksen (päätös numero: 2017-1-000-01145-8). Päätöksen mukaan ”hakemuksessa kuvataan edelleen yksityiskohtaisesti Tassu-järjestelmään kirjattuja havaintoja.” Hakijan intressi havaintojen saamiseksi on näin ollen varsin selvä: niitä käytetään poikkeuslupien perusteena. Kun Suomen riistakeskuksen päätökset alkoivat painottua vahinkoperusteisiin, ”pihasusiin”, voidaan nähdä selvä korrelaatio myös näiden pihahavaintojen ja lupakäytänteiden suhteessa (kuva 12). Vuonna 2017 siirryttiin kannanhoidollisen metsästyskokeilun jälkeen vahinkoperusteiseen metsästykseseen, jossa merkittävänä tekijänä olivat niin sanotut sosiaaliset syyt. Pihahavainnoissa voidaan nähdä kasvua ja lisäksi pihahavaintojen määrä jakautuu laajemmalle aikaikkunalle, sekä nousee jyrkemmin kuin edellisinä vuosina. Tässä sivuamme ”vaaleanpunaisen suden” paradoksia. Karrikoidusti esimerkki on seuraava: mikäli lupakäytännöt edellyttäisivät vain vaaleanpunaisten susien poistoa, niitä havaittaisiin ennen pitkää runsaasti.

Kuva 12: Havaintojen kehitys 2011-2018. Pihahavainnot punaisella katkoviivalla.

Apulaisoikeuskansleri on päätöksessään (Dnro OKV/254/1/2016) 27.11.2017 arvioinut Itä-Suomen poliisin 14 suden lopettamispäätöstä (poliisilaki 2 luku 16 §). Täysin ongelmattomia 14 päätöksestä on vain kolme (3).

Sivulla 18 on esitetty kaavio huolta, uhkaa tai vaaraa aiheuttavan suden määrittelymiseksi. Missään ei ole mainittu lähdettä tälle määritelmälle, mistä se on peräisin ja millaisin tieteellisin kriteerein se on laadittu. Susi on opportunisti, joka sopeutuu monenlaisiin elinympäristöihin ja sietää myös ihmisen läsnäoloa, vaikka

sen keskeisimmät toiminnot (kuten lisääntyminen) painottuvatkin syrjäisille seuduille. Susi myös toisaalta hyötyy ihmisen läsnäolosta, sillä ihmisen tapa ruokkia pieniä hirvieläimiä ja luoda hirville suotuisia laidunalueita (taimikoita) pitää yllä sille sopivaa ravintoa. Siellä missä on syötävää, on syöjiäkin.

Ihmisen huoli ja pelko ovat sikäli subjektiivisia tunteita, joiden ilmaantumiseen ei välttämättä tarvita edes kontaktia itse pelkoa aiheuttavaan eläimeen. Ne voivat olla myös riippumattomia ajasta ja paikasta. Liittoa kiinnostaa, onko eläinten käyttäytymisen asiantuntijoita käytetty taulukon valmistelussa apuna? Osa käytetystä termistöstä on subjektiivista ja osa määritelmistä on epäspesifejä. Mikä lasketaan talon pihaksi? Onko piha selkeästi aidattu alue? Katsotaanko peltoalue piha-alueeksi, jos se rajautuu alle 100 metrin päässä piha-alueeseen? Jos suteen on näköyhteys neljänneskilometrin päässä mutta se sijoittuu selkeästi piha/puistoalueen sisälle, katsotaanko suden olevan silloin piha-alueella, jos alue on hoidettu? Jotkut ”pihat” voivat olla jalkapallokentän kokoisia, taajama-alueella ”postimerkin”. Miten susi pystyy erottamaan tämän tai millä edellytyksillä sen pitäisi pystyä?

Mikä tulkitaan välittömäksi poistumiseksi? Onko sudella jokin vähimmäisnopeusrajoitus, jota sen tulee noudattaa poistumisessaan? Jos tulkinta perustuu asianomistajakertomukseen, tulee muistaa, että ihmiset kokevat asioita hyvin eri tavalla ja kertomukset samasta tilanteestakin poikkeavat usein toisistaan. Liitto peräänkuuluttaa tässä harkintaa, koska sellainen on usein näistä päätöksistä puuttunut. Poliisi etenkin on mieltynyt selkeihin mittalukemiin, kuten tietty määrä käyntejä viikon aikana, tietyn etäisyyden päässä piha-alueesta. Tämän johtopäätöksenmittelyn seuraukset kertaantuivat sitten Itä-Suomessa 2016, jolloin poliisi jakoi metsästysvuoden 2015-2016 aikana kaikkiaan 15 poistomääräystä sudelle (+ yhden koiran sutena, joka osoittautui olevan kastroidu husky²⁹). Poliisi ei ole eläinten käyttäytymisen asiantuntija.

Kaaviossa sivulla 18 ei ole huomioitu ollenkaan x-muuttujia, jotka ovat saattaneet johtaa pihavierailuihin. Hoitosuunnitelmassa puhuttiin aiemmin sivulla 16, että pihakäyntien syyt selvitetään. Kaaviosta nämä kaikki muut, poissulkevat toimet puuttuvat. Mikä on toisin sanoen toimintakaavio tavattaessa kohdan 3 tyyppinen susi (suden havaitaan liikkuvan rakennetussa ympäristössä tai ihmisten asuinalueilla satunnaista havaintoa ja välitöntä paikalta poistumista pidempään) mutta piha- tai tuotantorakennusympäristössä on säilytetty kuolleita tuotantoeläimiä? Kumpi poistetaan: susi vai ravintohoukutin?

Vahinkoperusteisten poikkeuslupien suhteen (s.19) ”*niissä tilanteissa, joissa sudet aiheuttavat erityisen merkittäviä vahinkoja, eikä ennaltaehkäisystä ole riittävää apua, susi on mahdollista tappaa*

²⁹ <https://yle.fi/uutiset/3-8818771>

vahinkoperusteisella poikkeusluvalla.” Oikein asennettu ja huollettu, toimiva sähköistetty petoaita on erinomainen keino pitää karja ja pedot eri puolilla laidunta.

Poliisin toimintaa avustavana, riistanhoitoyhdistyksen SRVA-toimintaa korvaavana toimijana Itä-Suomessa, on Virva ry osoittautunut olevan huolellinen ja vastuullinen toimija. Kaikki Virva ry:n operaatiot, joissa susi on poistettu poliisin määräyksellä, ovat olleet perusteltuja jo eläinsuojelullisistakin syistä ja tehtävän suorittamisessa on kiinnitetty huomiota nimenomaisesti yksilöinnin onnistumiseen.³⁰ Liitto esittää maa- ja metsätalousministeriölle, että sen tulisi edistää tämänkaltaista toimintaa, turvaamalla sen jatkuvuus esimerkiksi hankerahoituksen avulla. Liitto näkisi mielellään myös vastaavan toiminnan laajenevan muihin maakuntiin.

4. Syventyvä ja laajentuva tieto susikannasta

4.1. Susikannan seurannan turvaaminen ja kehittäminen

Liitto pitää hyvänä ministeriön tavoitetta *”selvittää mahdollisuudet keventää pannoitusten toteuttamiseen liittyvää säätelystä.”* Pannoitusten onnistumisiin on liikaa liittynyt erilaista mielipidesuhdanteiden johdosta tapahtuvaa painostusta ja negatiivista kampanjointia.

Seuraava toimenpide oli kirjattu jo vuoden 2015 kannanhoitosuunnitelmaan: *”Suurpetohavainnointiin kannustetaan Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen toimesta myös muita vapaaehtoisryhmiä, joista havainnointiin osallistuvat henkilöt suorittavat ennen toimintaan osallistumista Suomen riistakeskuksen järjestämän suurpetohavainnoitsijakoulutuksen.”* Tällaista mahdollisuutta ei koskaan ilmennyt, vaikka Liiton tiedossa on, että asiaan liittyvää koulutusta on tiedusteltu Suomen riistakeskuksen aluetoimistoilta.

Samalla tulee kiinnittää huomiota nykyisen petoyhdyshenkilöverkoston intressiohjautuvuuteen havaintojen kirjaamisessa ja niiden ”pyytämisessä” yleisöltä. Havaintojen keruun intressinä on usein ollut aineiston keruu poikkeuslupan saamiseksi. Lisäksi Liitto muistuttaa, että petoyhdyshenkilön tehtävä pohjautuu lakiin: *”Riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka:*

³⁰ <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elaintaudit/luonnonvaraiset-elaimet/susiraportit/lieksa-9.2.2019.pdf>
<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elaintaudit/luonnonvaraiset-elaimet/susiraportit/lieksa-8.2.2019.pdf>

1) on täyttänyt 18 vuotta;

2) on täysivaltainen; ja

3) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.”

(Riistahallintolaki 20 § 2 momentti)³¹

Petoyhdyshenkilöverkoston haavoittuvuudesta ovat osoituksena ”istuma-” tai ”kirjaamislakot”, mikäli toiminta, eli havaintojen keruu ei johda toivottuun tulokseen, eli useimmiten poikkeuslupan saamiseen.³² Lisäksi yli puolet vuoden 2015-2016 kannanhoidollisten lupien hakemuksista jätettiin petoyhdyshenkilöiden toimesta. Ministeriön on hyvä kysyä perustavaa laatua oleva kysymys itseltään: mikäli huomattava osa petoyhdyshenkilöistä haluaa susista eroon, miten suden suojele turvataan Suomessa? Sama ongelma vaivaa myös SRVA-toimintaa.³³ Miten konfliktia hallitaan, jos osa verkostosta pitää sitä koko ajan yllä? Ministeriön tulisi panostaa enemmän laatuun kuin määrään. Määrä ei tässä tee nyt ketään autuaaksi.

Mainittakoon vielä, että ottaen huomioon riistakonsernien luottamustehtävien harvalukuisuus suhteessa metsästäjien määrään, nousevat keskeiset luottamushenkilöt valitettavan usein esiin metsästysrikosten yhteydessä. Vuonna 2013 maankuulun Perhon kolmen suden salametsästykseen osallistui valtakunnallisen riistanneuvoston jäsen.³⁴ Viitasaarella paljastui 2015 törkeä metsästysrikos, jossa kallionkoloon metsästäjiä paennut ilves poltettiin alueella, johon yhdelläkään miehistä ei ollut metsästyslupaa.³⁵ Yksi toimintaan osallistuneista oli paikallisen riistanhoitoyhdistyksen ampumakokeen vastaanottaja. Käräjäoikeuden tuomiossa 18.1.2019 (R18/936) mainitaan osallisena ilmeisesti useita riistanhoitoyhdistysten luottamushenkilöitä suteen kohdistuvassa salametsästysyrityksessä, kuten petoyhdyshenkilöitä, ampumakokeen vastaanottajia ja jäljestyskoiran ohjaaja.

Liitto on ilahtunut siitä, miten Luonnonvarakeskuksen kanta-arviot ovat kehittyneet yhä tarkemmiksi ja aineistoiltaan valideiksi viime vuosina. Suurimpana kehitystä edesauttaneena tekijänä Liitto näkee DNA-yksilöinnin käytön laajentumisen. Ennustemallin käyttöönottoon Liitto ei näe juurikaan mitään funktiota,

³¹ <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110158#L2P20>

³² <https://yle.fi/uutiset/3-9313765>

<https://www.hameensanomat.fi/kanta-hame/petolaskijat-menivat-lakkoon-164658/>

³³ Luvallinen tappaminen on merkittävin kuolinsyy kaikissa ikä- ja sukupuoliluokissa ja tunnetun kuolleisuuden osalta määrät ovat moninkertaisia luontaiseen kuolleisuuteen tai laittomaan metsästykseen nähden. Asiassa on toki annettava merkitystä etenkin kuolinsyiden keskinnäistä suhdetta tarkasteltaessa myös sille, että luvallisesti tapetuista 100% on tunnetun kuolleisuuden viitekehityksessä. Muissa kuolintapaluokissa todellisista määristä voidaan esittää vain valistuneita tai pitäytää siinä mitä varmuudella on tiedossa. Tämä on omiaan nostamaan luvallisen tappamisen suhteellista osuutta tämän kaltaisessa aineistossa.

³⁴ <https://yle.fi/uutiset/3-6476638>

³⁵ <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000001928736.html>

tässä vaiheessa, kun puhutaan alle 200 yksilön susimääristä. Ennustemallina tällaisen ennusteen tuottaminen: 228-311 sutta 90% todennäköisyydellä, kun Suomessa on susia kuitenkin yksilömääräisesti alle 200, ei kerro oikeastaan yhtään mitään. Sen sijaan Luonnonvarakeskuksen videot, joissa kannanvaihteluita ja kannan rakennetta kuvataan, ovat erittäin informatiivisia opetusvideoita. Mitä ennustemallilla halutaan esittää? Onko sen tarkoitus jossain vaiheessa pohjustaa seuraavaa kannanhoidollista metsästyskokeilua?

4.2. Tutkimus sudesta, ihmisestä ja yhteiskunnasta

LSL Tapiolan edustaja jätti sidosryhmätilaisuudessa Loimaalla 16.4.2019 työryhmää vetäneelle Sakari Mykrälle esityksen tutkimustiedon tarpeen laajentamisesta ongelmakeskeisestä ratkaisukeskeiseksi. Esitys jätettiin kirjallisena dokumenttina. Sen sijaan, että vuosittain tutkimusta kohdennetaan siihen viiteryhmään, joka ei koe pärjäävänsä suden kanssa, tulisi etsiä konkreettisia toimia niiltä ihmisiltä, jotka kokevat pärjäävänsä tai eivät koe sudesta haittaa arjessaan. Mitä nämä ihmiset tekevät toisin? Mitä työkaluja ja toimintamalleja löytyy tästä viiteryhmästä ja voidaanko näitä käytänteitä soveltaa vastavuoroisesti näihin ihmisiin, joilla selviytymiskokemusta ei ole. Tämä tutkimustarve on Liiton näkemyksen mukaan ratkaisukeskeinen ja toisi uutta näkemystä ja mahdollisesti konkreettisia ratkaisuja. Esitys ei kuitenkaan näytä edenneen hoitosuunnitelmaan saakka. Ikävää ettei ministeriö koe ratkaisukeskeisyyttä ongelman osalta tarpeelliseksi. Esitystä voi tiedustella Mykrältä, mikäli se on vielä hänen hallussaan.

4.3. Hallinnon, tutkimuksen ja sidosryhmien välisen vuoropuhelun kehittäminen

Tässä vaiheessa Liitto muistuttaa ministeriötä perustehtävästään. Ministeriön tehtävä on suojella Suomen uhanalaisia suurpetoja. Suojelusta poikkeaminen tarkoittaa sitä, että lajia suojellaan. Sitä ei tapeta, kuin lakisääteisillä poikkeuksilla, jolloin tiettyjen kriteerien tulee täyttyä. Ministeriön kannattaa tutustua vastaavalla tavalla toimivan ympäristöhallinnon toimenkuvaan, jonka lähtökohtaisena ajatuksena ei ole lisätä saimaannorpan sosiaalista hyväksyttävyyttä sallimalla sen tappaminen tietyn kiintiön puitteissa, tai liito-oravareviirien kiintiömääräinen hävittäminen kaavoitusalueelta. Kuulostaisiko hullulta? Niin meistäkin. Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta saa poikkeuslupapäätöksiä luettavaksi. Liitto suosittelee sitä, ihan opintomielellä.

Tavoitteet tulee asettaa selkeästi ja niiden tulee olla säädösten mukaisia. Liitto on tuonut sidostyhmiiin liittyvää asiaa esille jo muistiossaan maa- ja metsätalousministeriölle 3.10.2018.

Epäluottamukseen liittyen Liitto kehottaa tutustumaan Outi Ratamäen ja Taru Peltolan blogiin *Susipuheen silmäkääntötempu*³⁶ joka avaa kiinnostavalla tavalla puheeseen piilotettuja intressejä. Liitto haluaa myös haastaa perinteisen luottamusasetelman, jossa petoyhdyshenkilöt eivät koe luottavansa tutkimuslaitokseen ja riistahallintoon. Entä jos kysymys esitetään toisin päin: pystyykö riistahallinto tosiasiallisesti luottamaan petoyhdyshenkilöverkostoonsa?

Sivulla 30, 1 kappale kohdasta seurantatiedon avoimuus on ilmeinen kirjoitusvirhe: riistanyhdistyksillä tarkoitettaneen *riistanhoitoyhdistyksiä*.

4.4. Reviiriyhteistyöryhmien toiminnan tukeminen ja kehittäminen

Vuoden 2015 kannanhoitosuunnitelman hankkeissa reviiriyhteistyöryhmille esitettiin seuraava tehtävä:

”Yhteistyöryhmän tehtävänä olisi luoda paikallinen kokonaisnäkemys susitilanteesta, suunnitella ennaltaehkäiseviä toimia ja punnita vahinkoperustaisen ja kannanhoidollisen metsästyksen prioriteetteja. Näiden lisäksi ryhmä keskustelisi ja suunnittelisi alueellisia erityiskysymyksiä, kuten raja-alue yhteistyötä tai metsäpeuran ja suden suojelun sovittamista yhteen.”

Seuraavassa muutamia otteita reviiriyhteistyöryhmien pöytäkirjoista:

³⁶ <http://www.collaboration.fi/2018/11/23/susipuheen-silmankaantotempu-ja-miksi-ne-kannattaa-paljastaa/>

7. ALUEEN PETOAITA TILANNE

Ei ole petoaitoja tehty eikä tällä hetkellä ole tarvetta.

8. LAUSUNTO TARPEESTA HAKEA POIKKEUSLUPAA SUDELLE YLEISEN TURVALLISUUDEN TAI MUUN SYYN PERUSTEELLA

Kiuruvesi-Vieremä -alueella on ainoastaan muutamia yksittäisiä pihakäyntejä, joista kaksi on suurpetoyhdysmiesten tarkastamia. Vahinkoja ei ole alueella tapahtunut.

Jos alueella tapahtuu vahinkoja sekä pihakäyntejä, niin silloin luvalla on perusteet. Perusteiden ilmettyä luvankäsittelyn tulee olla nopeaa, jotta lupa voidaan kohdistaa oikeaan haittayksilöön.

Koska kiintiö koskee koko maata, niin lupien kohdistaminen vahinkoyksilöihin on etusijalla.

Kuva 13: Kiuruvesi-Vieremän yhteistyöryhmä (ote) 12.12.2016 klo 19.00.

Päätös:

Päätettiin antaa asiasta Suomen riistakeskukselle seuraava lausunto:

Reviiri-yhteistyöryhmä puoltaa poikkeuslupan myöntämistä Rengon susireviiri-alueelle erityisesti suden esiintymiseen liittyvän sosiaalisen kestävyyden varmistamiseksi. Reviiri on katsottava vakiintuneeksi eikä sen alueella ole toistaiseksi ollut poikkeuslupaa muista lähireviireistä poiketen. Mahdollinen metsästys tulee pyrkiä kohdentamaan siten, että reviiri-alueen lukuisat pihakäynnit vähenisivät.

Kuva 14. Rengon susireviiri-yhteistyöryhmän kokous (ote) 2.12.2016 klo 13.00.

Yhteistyöryhmän kokous

Paikka: Sähköpostikokous

Kaikki ryhmän jäsenet ottivat kantaa lupahakemukseen.

Enemmistö oli luvan puoltamisen kannalla.

Päätös: Puolletaan luvan myöntämistä.

Kuva 15: Satakunnan susireviiri-yhteistyöryhmän sähköpostikokous (korvaa aiemman kokouksen, jossa luvulle ei nähty tarvetta) 26. tammikuuta 2017.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

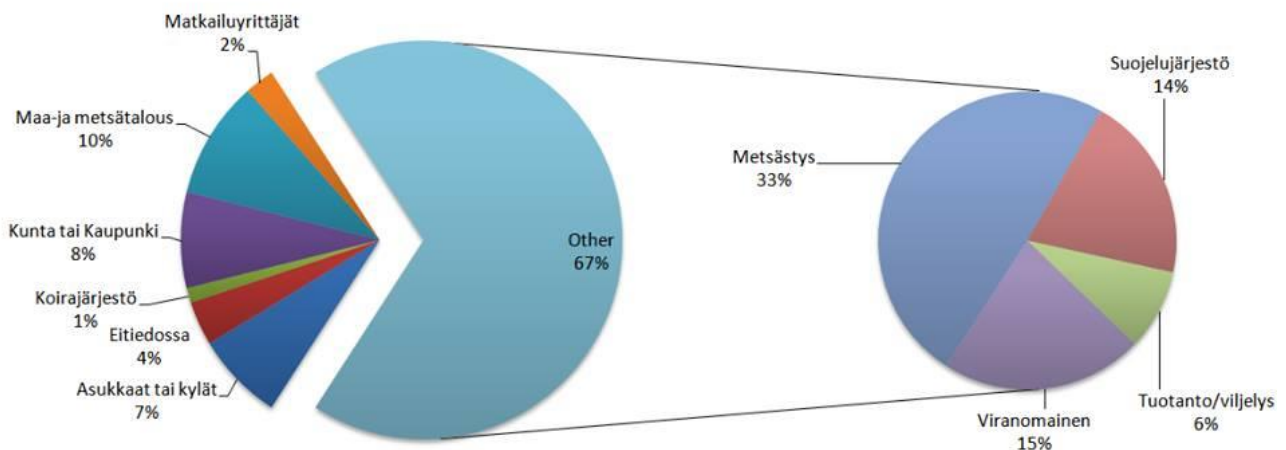
Suurin osa yhteistyöryhmän jäsenistä koki suden metsästystä tarpeellisena ja tapana vähentää konfliktia. Myönnetty kaatolupa ja metsästys (tammi helmikuu 2016), johti kuitenkin myös siihen että konflikti suojeleuintressin ja metsästysintressin välillä kasvoi.

Suurin osa yhteistyöryhmän jäsenistä piti suden metsästystä tarpeellisena reviirialueella tulevana talvena

Kuva 16: Raaseporin reviiriyhteistyöryhmän kokous 22.11.2016 klo: 18 alkaen.

Yhteistyöryhmissä on noin 68% samoja toimijoita, jotka riistakeskus pystyy tunnistamaan sidosryhmikseen. Perustuslain 20 § ei tällaista rajausta kuitenkaan tunne, vaan ”vastuu luonnosta ja ympäristöstä kuuluu kaikille.” Kuitenkin reviiriyhteistyöryhmien edustusto on jakautunut seuraavasti, kuten kuvasta 17 voidaan havaita:

Edustajajakauma susireviirityöryhmissä 22.2.2018

Kuva 17: Sidostyhmien edustajajakauma susireviirityöryhmissä 22.2.2018.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

4.5. Viestinnän kehittäminen

Tämän osa-alueen kehittäminen kannattaa aloittaa vaikkapa ministeristä itsestään.

Kuva 18: Maaseudun tulevaisuus 29.01.2019.

Kuva 19: Satakunnan kansa 14.1.2019.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Ministeriön tulisi käyttää tai vähintään konsultoida viestinnässään tähän suuntautunutta asiantuntijaa. Nyt ministeriön viestintä on ristiriitaista. Toki etenkin vaalien alla poliitikon julkisuushakuisuus tapahtuu usein tosiasiallisuuden kustannuksella. Keskustan äänestäjät eivät halua kuulla, että susia tai muita suurpetoja pitäisi suojella. Vakava ongelma viestinnästä tulee kuitenkin siinä vaiheessa, kun tavoitteet ja toimet ovat ristiriidassa keskenään. Mitään konfliktia ei tulla ratkaisemaan, kun tosiasioiden tunnustaminen, perustehtävän ymmärtäminen ja kansainvälisten velvoitteiden toteuttaminen ovat nykytasolla ja viestit näistä koko ajan ristiriitaisia.

5. Monilajinen kannanhoito

Tehometsätalous on luonut ja luo koko ajan uusia laidunalueita hirville. Hirvi on nuorten metsien laji ja hyötyy yhden puulajin puupelloista ja -viljelmistä. Metsätalouden ja riistatalouden näkeminen kokonaisuutena auttaisi avaamaan tätä yhtälöä. Hirven suhteen on nähtävissä myös tarveharkintaista retoriikkaa. Kun tarvitaan hirvilupia lisää, painotetaan onnettomuuksia ja hirviä on silloin retorisesti liikaa. Kun taas tarvitaan poikkeuslupia sudelle, hirviä on retorisesti älyttömän vähän.

”Valkohäntäpeurat ovat muutamilla alueilla hävinneet susien voimakkaan metsästyspaineen vuoksi. Kosken metsästysseuran alueella oli ennen hirvijahtia runsaasti hirvihavaintoja ja riistakamerakuvia hirvistä, vähän ennen hirvijahtia havainnot lähes loppuivat, isommista aikuislaumoista oli havaintoja mutta naaraat vasojen kanssa olivat vähissä, syynä pidettiin susien metsästyspainetta.” Suomen riistakeskus Pohjanmaa, päätös: 2017-1-300-01099-7 Haettu susi 1 kpl, myönnetty susi 1 kpl. 31.1.2017, Jalasjärvi, Kauhajoki, Kurikka.

Suomen riistakeskus Pohjanmaa myönsi Etelä- ja Keski-Pohjanmaalle ennätysmäärän lupia hirvieläinten pyyntiin syksyille 2017. Hirvilupiin lisäystä 1200. Valkohäntäkauriin(peuran) pyyntilupia myönnettiin seuraavasti: *”Suomen riistakeskus on myöntänyt maakuntien alueille yhteensä 459 valkohäntäpeuran pyyntilupaa. Määrä kasvoi viimevuodesta 121 pyyntiluvalla ja nyt myönnetty määrä on historian suurin.”*³⁷

”Susilauma on vaikuttanut voimakkaasti alueella tapahtuvaan metsästyksen. Suuressa osassa lauman reviiriä on koirametsästys ja koirien koulutus loppunut kokonaan. Osalta hakemusaluetta sudet syöneet valkohäntäpeurakannan loppuun. Myös alueen metsästysmatkailu susien vaikutuksesta käytännössä

³⁷ <https://www.epressi.com/tiedotteet/ymparisto-ja-luonto/etela-pohjanmaalle-ja-keski-pohjanmaalle-yhteensa-yli-1200-hirvilupaa-viime-vuotta-enemman.html>

loppunut.” Suomen riistakeskus Satakunta, päätös 2017-1-550-01081-5. Haettu susi 8 kpl, myönnetty susi 1 kpl. 1.2.2017, Huittinen, Loimaa, Köyliö.

Suomen riistakeskus Satakunta myönsi hirvieläimille lupia seuraavasti: *”Hirvilupiin lisäystä 20 prosenttia. Luonnonvarakeskuksen keväällä julkaiseman kanta-arvion mukaan riistakeskuksen Satakunnan toimialueella talvehti tänä vuonna noin 4 100 hirveä. Arvion mukaan hirvikanta on tihein Satakunnan rannikkoseudulla, mutta kasvussa myös sisämaassa... Valkohäntäpeuran pyyntilupien määrä kuten myös saalismäärä on kasvanut Satakunnan toimialueella jo useiden vuosien ajan... Tiheimmät peurakannat tavataan alueen peltovaltaisissa eteläosissa, mutta kanta on vahvistumassa myös alueen muissa osissa. Tulevalle kaudelle pyyntilupamäärää nostettiin noin 25 prosentilla viime kauteen nähden.”*³⁸

”Susilauman pääreviirialueella metsästää 25 seuraa, joiden hirvikiintiö oli syksyn jahdissa n. 50 yksilö ja susilaumalle ko. alueelta varattiin 70 hirveä. Käytössä olleenkin lupamäärän metsästys oli erittäin vaikeaa mm. koirametsästys lähes mahdotonta. Jos lauman kokoa ei pienennetä niin vuoden 2017 jälkeen alueella ei tule olemaan metsästettävää hirvikantaa... Lauman koko on kasvanut niin merkittävästi, että se on uhka alueen hirvikannalle.” Suomen riistakeskus Pohjois-Karjala, päätös: 2017-1-400-01003-3. Haettu susi 4 kpl, saatu 1 kpl. 9.1.2017, Juuka, Rautavaara, Nurmes, Kaavi, Juankoski.

Suomen riistakeskus Pohjois-Karjala myönsi toimialueelleen hirvilupia seuraavasti: *”Suomen riistakeskus on myöntänyt Pohjois-Karjalaan 1796 hirvenpyyntilupaa tulevalle metsästyskaudelle. Myönnettyillä luvilla on mahdollista kaataa noin 2100 hirveä. Määrä on selvästi suurempi kuin vuotta aiemmin, jolloin pyyntilupia oli käytettävissä 1030 ja hirviä kaadettiin 1358 kpl. Yhdellä pyyntiluvalla saa kaataa yhden aikuisen hirven tai kaksi vasaa. Tulevan syksyn metsästyksen tavoitteena on pienentää hirvikantaa maakunnan länsiosassa. Lupamäärää on läntisellä hirvitalousalueella nostettu 77 % edellisvuodesta.”*³⁹

Koiran käyttö hirvitalousalueilla ei näytä tilastojen valossa korreloivan suden esiintymiseen alueella, eikä edes sattuneisiin vahinkoihin.⁴⁰

Sivulla 39 viimeisessä kappaleessa kirjoitusvirhe: *suurpetojenvuoksi* kirjoitetaan erikseen.

³⁸ <https://riista.fi/hirvielainten-pyyntilupia-aikaisempaa-enemman-satakunnan-toimialueelle/>

³⁹ <https://www.epressi.com/tiedotteet/ymparisto-ja-luonto/hirvenpyyntilupiin-lisaysta-pohjois-karjalassa.html>

⁴⁰ http://tapiolary.com/?page_id=2044

6. Susien kannanhoidollinen metsästys

Kansallisen suurpetopolitiikan kehittämisarviointi pohjaa olemassa olevien rakenteiden pönkittämiseen, eikä suhtaudu kriittisesti rakenteiden olemassaoloon tai niiden muuttamiseen.

-Suurpetojen kansallisten kannanhoitosuunnitelmien tulee määritellä kansalliset raamit kannanhoidolle, mutta samalla mahdollistaa riittävän väljä toimintaympäristö alueellisille kannanhoitosuunnitelmille.

Malli voi toteutua silloin kun kyseessä on valtakunnallisesti elinvoimainen susikanta, eikä suinkaan kanta joka tarkastelusta toiseen pysyttelee erittäin uhanalaisena.

-Käyttöön on otettava paikkaperustainen ja ongelmälähtöinen lähestymistapa, jossa luonnonvarat nähdään omaisuutena ja jonka hoitoon on niin velvollisuuksia kuin oikeuksiakin

Kannanhoidollisen ja sosiaalisperusteisen metsästyksen yhteydessä paikallistasolle annettiin oikeuksia ilman velvollisuuksia. Tuloksena oli susikannan romahtaminen alkujaan yli 200 yksilöstä 150-180 yksilöön kolmessa vuodessa. Vastuiden määrittely jäi pääasiallisesti toteutumatta.

-Suurpetopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi asetettu toimenpidevalikoima on monipuolinen ja tähtää ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen hyväksyttävyyden saavuttamiseen.

Tavoitteellisuus ja toimenpidevalikoima sekä toteutus ovat yksipuolisia.

Koko suurpetopolitiikan arviointi viestittää hallinnon paniikkitilaa, joka vastaa metsästystarpeen ja -paineen kasvuun. Hallinnolta puuttuu näin ollen tarpeellinen konfliktin hallintaan tarvittava paineensietokyky ja johdonmukainen, tavoitteellinen ajattelu. Ajattelua ohjataan metsästyksen välttämättömyyteen ja kriisin hallintaan tavalla, joka ei ole suojelunäkökulman kannalta kestävä. Suojelunäkökulma sivuutetaan sosio-kulttuuristen toimintojen alle, joiden säilyttäminen nostetaan keskiöön. Suojelu ja sosio-kulttuuriset toimet eivät tietenkään sulje toisiaan pois, mutta joustoa ja kompromissia ei voida odottaa vain yhdeltä tasolta. Ehdoton vaatimus sosio-kulttuuristen toimintojen muuttumattomuudesta, niiden säilymisestä täysin ennallaan ei jätä lopulta yhtään tilaa suurpedoille.

Omistajuuden rakentaminen ei onnistu, mikäli metodina käytetään yksipuolisesti metsästystä. Vastuun langetessa (Suomen riistakeskus Pohjois-Karjala: lupaehtojen noudattamatta jättäminen 2015-2016), valvonta jäi toteutumatta. Ei seuraamuksia, ei vastuun kantoa.

Sivulla 41 mainitaan seuraavaa: ”Tuomioistuin katsoi, että Suomi ei ollut noudattanut luontodirektiivin 12 artiklan 1 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se oli sallinut ennalta

ehkäisevän suden metsästyksen ilman, että oli osoitettu, että metsästys on omiaan ehkäisemään erityisen merkittäviä vahinkoja.” (Tuomio komissio vs. Suomi C-342/05)⁴¹

Sittemmin maa- ja metsätalousministeriö kirjelmöi komissiolle sudenmetsästyksen ennaltaehkäisevistä vaikutuksista koskien tuomion täytäntöönpanoa 2.11.2007.⁴² Suomi lähetti komissiolle kirjelmässään keskeneräisen selvityksen (joka on edelleen keskeneräinen) päiväyksenä 26.10.2007 jossa viitataan Pohjois-Hämeen ja Pohjois-Savon laumoihin, joiden on todettu vähentäneen vahinkoja metsästyksen jälkeen.

Esimerkkinä Kuhmoisten-Oriveden laumasta tapettiin alfanaaras helmikuussa 2007, minkä jälkeen lauma hajosi, joten vahingotkin luonnollisesti päättyivät. Toisessa esimerkissä Kaavin- Juankosken laumasta tapettiin kaikkiaan kuusi (6) yksilöä, mukaan lukien alfapari, joten vahingotkin päättyivät. Nämä esimerkit osoittavat ainoastaan sen, että mikäli sudet hävitetään alueelta, ei vahinkojakaan tietenkään tapahdu.

Nyt lausuttavana olevassa hoitosuunnitelmaluonnoksessa todetaan: ” *Vuoden 2015 hoitosuunnitelman valmistelun yhteydessä todettiin, että tällä tiukalla suojelulla ei ollut saavutettu aiemman hoitosuunnitelman tavoitteita.*” Nyt voidaan ja pitääkin kysyä, missä suhteessa muut, ennaltaehkäisevät toimet ovat olleet vuosien 2007-2015 aikana tiukkaan suojeluun nähden. ”Tiukka suojelu” on ministeriön kielellä tarkoittanut sitä, että susia ei tapeta, mutta ei tehdä mitään muutakaan. Poissaolollaan ovat loistaneet aktiiviset tiedotuskampanjat, kansainvälinen yhteistyö, hyvien käytänteiden hakeminen kansainväliseltä kentältä, karkotus- ja suojaustoimien kehittäminen. Petoaitamäärärahat ovat vuosittain loppuneet kesken. Tosiasiallisesti ”tiukan suojelun” aika on tarkoittanut sitä, että susikanta on ollut oman onnensa nojassa pois lukien välttämättömät toimet, joihin komissio on Suomea velvoittanut. Aikaa olisi ollut. ”Salametsästyksen” olemassaoloon ja sen tunnustamiseen kiinnitettiin huomiota siinä vaiheessa, kun se sopi poliittiseen agendaan aloittaa susien metsästys.

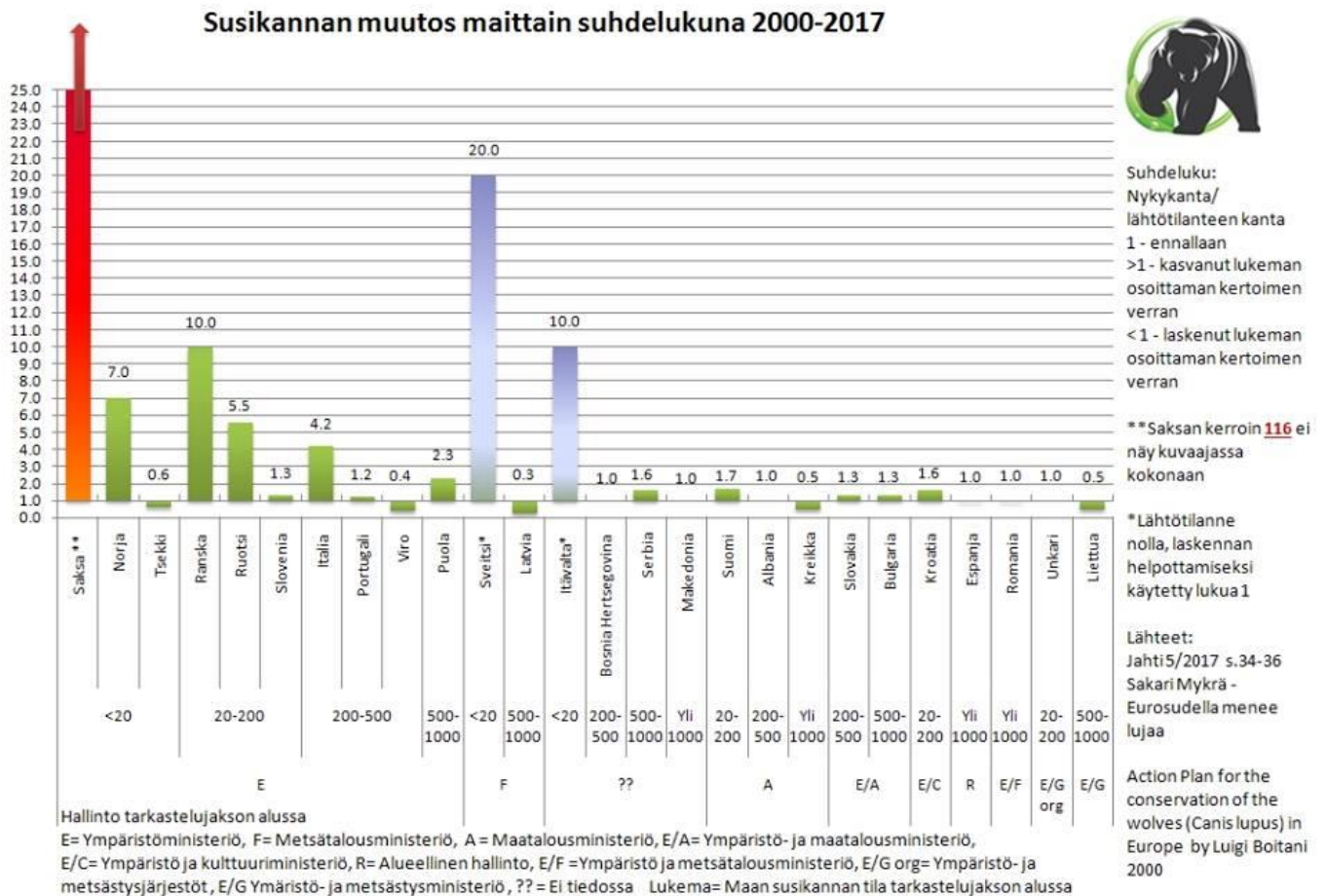
Kokeiluluontoinen kannanhoidollinen metsästys toteutettiin ilman ennakoarviointia kokonaisvaikutuksista, varovaisuusperiaatetta tai suunnitelmallisuutta, ”luottaen hyvään tahtoon”. Analyysi niistä skenaarioista, joiden ansiosta jahti menee pieleen: kuten kumulatiiviset vaikutukset kun noin puolet lisääntymispotentiaalista poistetaan ja x-muuttujat, eli rinnakkainen lupajärjestelmä (poliisin määräykset) kasvattavat kokonaiskuolleisuutta siinä määrin että kuolleisuus ylittää syntyvyyden.

⁴¹

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=60998&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=9526633>

⁴² EUE 2007-02195

Kuva 20: Susikannan muutos maittain (EU) suhteessa hallintoon.

Kuten kuvasta 20 voidaan havaita, on suden suojelussa onnistuttu parhaiten siinä tapauksessa, kun hallinnoiva toimiala ei ole yksinään maatalousministeriö, vaan suojelusta vastaa joko ympäristöministeriö yksin tai yhdessä.

Yleisesti ottaen Suomen susikannan katsotaan romahtaneen laittoman tappamisen seurauksena, on kuitenkin syytä muistaa, ettei varsinaista "huippua" ole koskaan edes saavutettu, vaan kanta ei ole koskaan **arvioissa** (ennusteissa kylläkin) ylittänyt 300 yksilön rajaa (kuva 21). Viimeksi 200 yksilön rajan ylittyessä vuonna 2006 jaettiin vahinkoperusteisia poikkeuslupia avokätisesti sekä ministeriön, että riistanhoitopiirien toimesta.

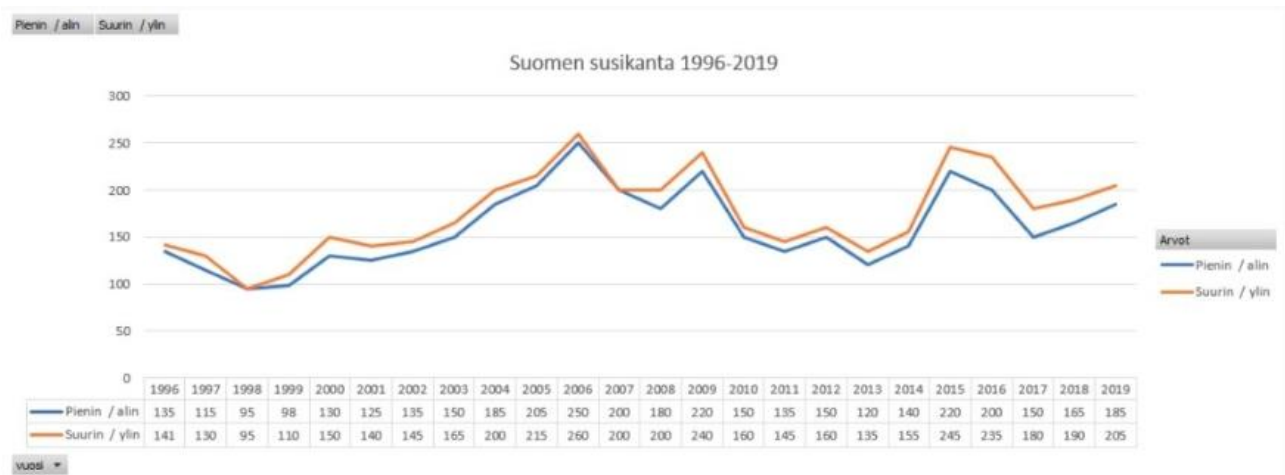

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Kuva 21: Suomen susikannan kehitys kannanarvioissa 1996-2019. (Lähde: Luke/RKTL).

Vuoden 20017 romahdus Suomen susikannassa ei ole selitettävissä salametsästyksellä, vaan kontrolloimattomalla ihmisen aiheuttamalla kuolleisuudella. Talven 2016 kannanhoidollisen metsästyksen saaliista lähes puolet (46%) oli lisääntyviä yksilöitä. Metsästys mitoitettiin lauma-arvioiden pohjalta, vaikka Luonnonvarakeskus korosti lausunnoissaan niiden sisältävän suuria epävarmuustekijöitä. Seuraavana talvena 2017 jatkettiin ”sosiaalisperusteisella” metsästyksellä, jossa luvat painottuivat metsästyslain 41 a § 1 momentin 3 kohdan perusteisiin. Sosiaalisperusteisen metsästyksen saalisjakauma on esitetty kuv1ssa 22 ja 23:

Kuva 22: Sosiaalisperusteisen metsästyksen saaliin ikäjakauma. Yli 80% jahdistui aikuisiin.

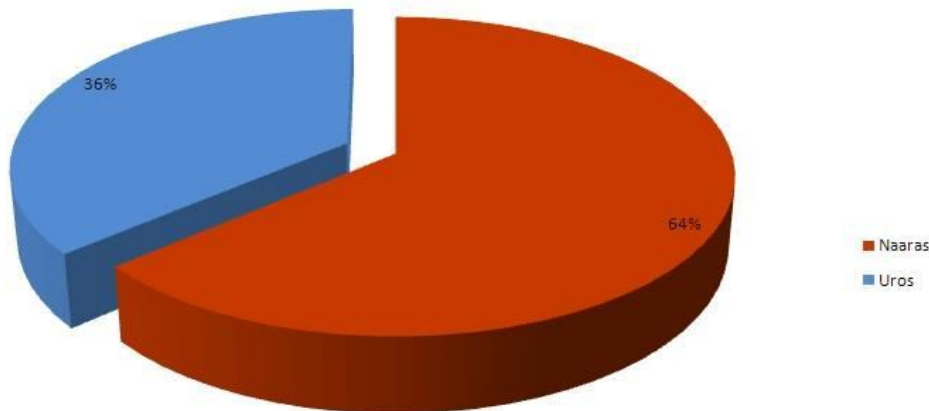
Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

**Sosiaalisen susisaaliin sukupuolijakauma
10.2.2017 mennessä**

Kuva 23: Sosiaalisperusteisen jahdin sukupuolijakauma.

Johtopäätöksenä voidaan todeta vuosien 2014-2015, 2015-2016 ja 2016-2017 toimista, ettei kannan romahdukseen tarvinnut salametsästä yhtään sutta. Se onnistui valtionhallinnon toimesta oikein mainiosti.

Kannanhoidollisen kokeilun tavoitteena oli lisätä suden arvostusta saaliseläimenä ja lisätä paikallisten asukkaiden sosiaalista sietokykyä. Talvella 2016 Satakunnassa tapettiin kannanhoidollisessa metsästyksessä kaksi (2) sutta poikkeusluvin. Seuraavana talvena 2017 vaadittiin koko lauman (8) suden tappamista, vaikka lauma ei ollut aiheuttanut yhtään vahinkoa.⁴³ Miten menestyksekkäänä onnistumisena suden sietämisen kannalta tätä voidaan pitää?

⁴³ Suomen riistakeskus Satakunta 2017-1-550-01081-5, annettu 01.02.2017.

Tapauskohtainen harkinta pettää pahasti siinä vaiheessa, kun Suomen riistakeskuksen näkemys ministeriön asettamasta kiintiöstä on tämä:

Suomen riistakeskus korostaa vielä tässä yhteydessä sitä, että maa- ja metsätalousministeriön asetus olisi sallinut poikkeuslupien myöntämisen yhteensä 29 suden tappamiseen. Suurin sallittu saalismäärä oli kuitenkin asetettu niin, että vaikka kaikki saaliiksi saadut yksilöt olisivat alfa-yksilöitä, niin sillä ei vaarannettaisi susikannan suotuisaa suojelun tasoa tai sen saavuttamista, mikä on myös luontodirektiivin tarkoitus. Suomen riistakeskus saattaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tietoon myös sen, että päätöksillä sallittiin ainoastaan 24 suden pyytäminen poronhoitoalueen ulkopuolisessa Suomessa. Poikkeusluvilla saatiin saaliiksi 17 sutta, joten pyynnillä ei vaarannettu suden suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Kuva 24: Ote Suomen riistakeskuksen vastineesta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 2015.

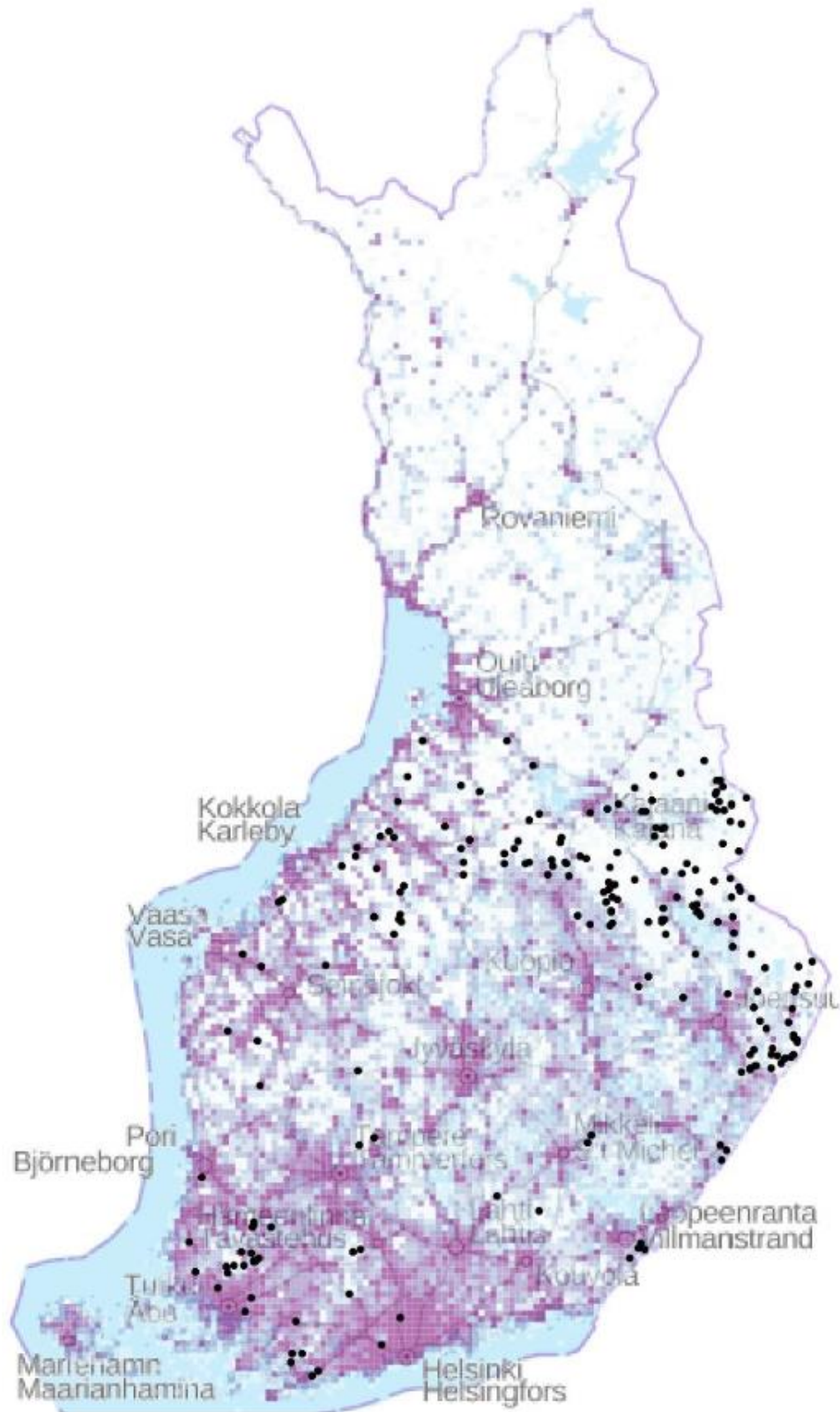
Näkemys osoittautui vääräksi seuraavana talvena.

Ministeriön ja riistahallinnon ei pidä ottaa valitusprosesseja henkilökohtaisesti. ”Ongelma syntyi siitä, että Suomen riistakeskuksen täytyy myöntää poikkeusluvat hyvin aikaisin jo joulukuun alussa, jotta poikkeusluvat tulivat täytöntöönpanokelpoisiksi valitusajan johdosta tammikuun alussa ja jotta metsästys voisi päättyä ennen suden lisääntymisaikaa.” Säädöspohja kaikissa menettelyissä (vahinkoperusteinen/kannanhoidollinen) on täsmälleen sama ja on hallinnon oma valinta mitä menettelyä käytetään. Vaikka päätöksestä valitettaisiinkin, valitusajan ollessa voimassa, lopullista päätöstä valitukseen ei valitusajan puitteissa siten tule.

Århusin sopimuksen iii pilari olisi syytä ratifioida. Tämä takaisi myös kansalaisten tosiasialliset mahdollisuudet osallistua päätöksentekoon, muutoin kuin vain nykyisellään tunnistettujen sidosryhmien osalta.

Suden metsästystä on perusteltu kansalaisten kokemalla turvattomuuden tunteella, jonka susi aiheuttaa. Miten tähän turvattomuuden tunteen lieventämistarpeeseen vastaa se, että tosiasiallisesti sudet on tapettu siellä, missä niiden otaksuttavasti pitäisi aiheuttaa vähiten turvattomuuden tunnetta? Toisin sanoen, miten suden tappaminen metsään parantaa koettua turvallisuudentunnetta? Kuvassa 25 on sijoitettu väestötiheyttä kuvaavalle kartalle (mitä suurempi tiheys, sen tummempi ruutu) kaikki 2010-2018 kuolleet sudet.

Kuva 25: Vuosina 2010-2018 kuolleet sudet suhteessa asutustiheyteen.

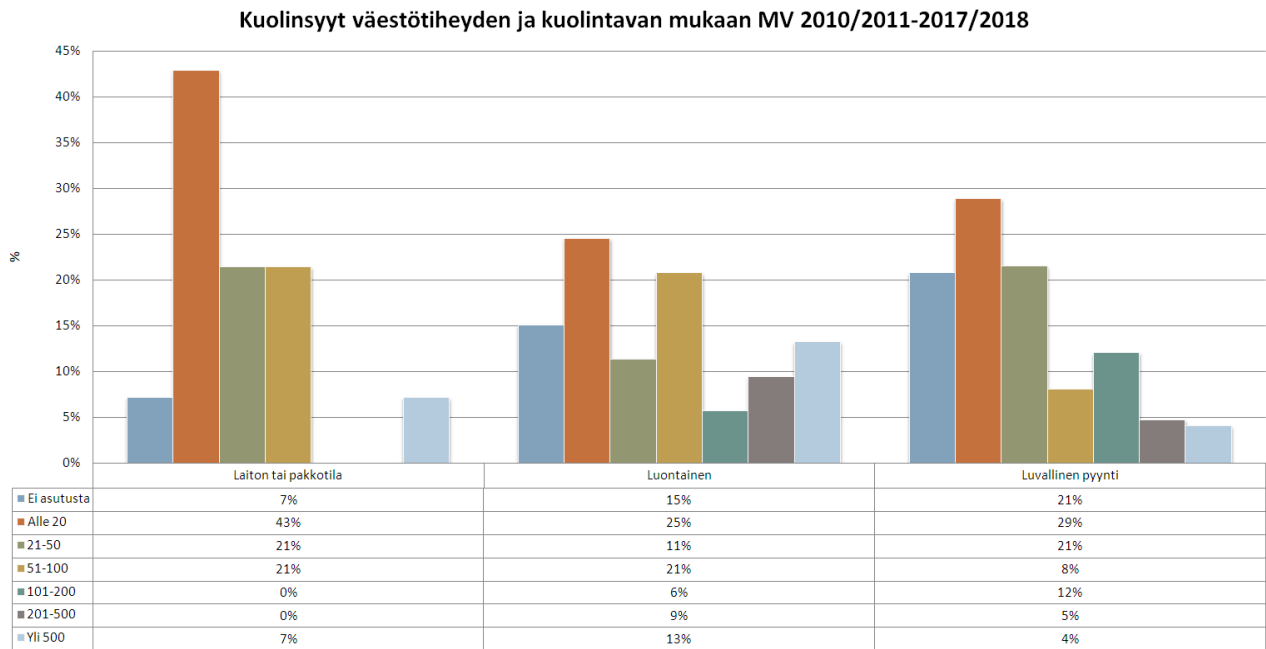

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Kuva 26: Susien kuolinsyyt väestötiheyden ja kuolintavan mukaan 2010-2018. Prosenttiosuudet on laskettu kuolintavan mukaan.

Suden päätyminen luvallisesti tapetuksi näyttäytyy seikkana mikä ei ole riippuvainen suden iästä tai sukupuolesta. Elinympäristönä asumattomat ja hyvin harvaan asutut seudut ovat tämän aineiston valossa niitä, missä tämä suurimmalla todennäköisyydellä tapahtuu. Tämä muodostaa ristiriidan sen keskeisen tappamista perustelevan argumentin kanssa, että luvallisella tappamisella voitaisiin "jalostaa" susikantaa ihmisaremmaksi koska tapetuksi päätyvät yksilöt, jotka liikkuvat asutuksissa.

Luvallinen tappaminen on merkittävin kuolinsyy kaikissa ikä- ja sukupuoliluokissa ja tunnetun kuolleisuuden osalta määrät ovat moninkertaisia luontaiseen kuolleisuuteen tai laittomaan metsästykseen nähden. Asiassa on toki annettava merkitystä etenkin kuolinsyiden keskinäistä suhdetta tarkasteltaessa myös sille, että luvallisesti tapetuista 100% on tunnetun kuolleisuuden viitekehysessä. Muissa kuolintapaluokissa todellisista määristä voidaan esittää vain valistuneita arvauksia tai pitäytyä siinä mitä varmuudella on tiedossa. Tämä on omiaan nostamaan luvallisen tappamisen suhteellista osuutta tämän kaltaisessa aineistossa.

Sivulla 42 on täydennystä odottava kohta: ” [TÄMÄ KOHTA TÄYDENTYY MIKÄLI EUROOPAN UNIONIN ENNAKKORATKAISU JULKISTETAAN ENNEN HOITOSUUNNITELMAN VAHVISTAMISTA. RATKAISUT

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

KANNANHOIDOLLISESTA METSÄSTYKSESTÄ, SEN TAVOITTEISTA JA KÄYTÄNNÖN TOTEUTUKSESTA PÄÄTETÄÄN TOIMENPITEISSA MAINITUSSA LAAJAPOHJAISESSA VALMISTELURYHMÄSSÄ, MIKÄLI SE ENNAKKORATKAISUN PERUSTEELLA ON MAHDOLLISTA.]

Jos ”laajapohjaisella” tarkoitetaan tässä samaa sidosryhmäpakettia, jonka kanssa ministeriö on tottunut työskentelemään, ei valmisteluryhmää voida pitää kovin laajana. Tässä valmisteluryhmässä suurimmaksi edustustoltaan tulee muodostua sen ryhmän, jonka yhteiselo sujuu suden kanssa, eikä sutta koeta ongelmaksi.

Toisin kuin suunnitelmaluonnoksessa sanotaan, **tulee tämä ”laajapohjainen” ryhmä määritellä välittömästi ja tämän jälkeen tulee järjestää uusi lausuntokierros. Menettely, tavoitteet ja käytännön toteutus on niin ikään määriteltävä tarkkaan.** Tällainen kaikesta irrallinen toimielin tekee välittömästi tyhjäksi tavoitteenasettelun suojelun näkökulmasta. Tietenkään siinä ei ole mitään uutta eikä yllättävää, vaan tämän on havaittu olevan osa ministeriön toimintakulttuuria. **Se olisi nyt syytä muuttaa!**

Huomautetaan vielä, että suurpetojen metsästykseen liittyy lisäksi valtavasti myös eläinsuojelullista problematiikkaa, johon liittyvien tahojen näkemys on lähes täydellisesti sivuutettu.

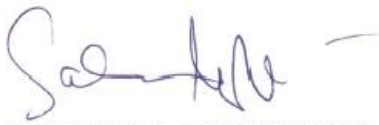
7. Metsäpeura

Metsäpeurasta Liitolla on sanottavanaan neljä (4) asiaa:

Vastuullani olevan MetsäpeuraLIFE -hankkeen projektipäällikkönä katson, että metsäpeuran palautusistutustavoitteen turvaamiseksi on perusteltua poistaa Lauhanvuoren läheisyydessä elävä susilauma kokonaisuudessaan, ja mahdollisuuksien mukaan estää kummankaan tarhan sijaintipaikan sekä palautusistutusten välittömän vaikutuspiirin kuulumisen minkään susilaumaan reviiriin määrääjän totutustarhauksen aikana ja viimeisenkin palautusistutuksen tapahduttua. Lisäksi katson, että riistahallinnon tulee määritellä tuon määrääjän kesto asiantuntijoita kuultuaan, ja kirjata se hankkeen kuluessa päivitettävään Suomen metsäpeurakannan hoitosuunnitelmaan.

Lauhanvuoren läheisyydessä elävä susilauma tulisi poistaa mahdollisimman pian, koska kyseessä ovat tiettävästi parin ensimmäiset pennut, eikä lauma ole vielä ehtinyt vahvistaa lähiseutujen tai lähimaakuntien susikantaa. Lisäksi, vaikka palautusistutukset alkavat vasta 2019, tulee poisto tehdä mahdollisimman pian myös siitä syystä, että mahdollisten lumettomien talvien sattuessa tehokas sudenmetsästys on käytännössä mahdotonta. Myöskin alueella esiintyvät sudet aiheuttavat aidasta huolimatta väistämättä turvallisuusriskin totutustarhoissa oleville peuroille.

Ystävällisin terveisin,

Sakari Mykrä, projektipäällikkö
Metsähallitus, Eräpalvelut

Kuva 27: Ote liitetiedostosta 19.1.2018 jossa Metsähallituksen Metsäpeura-hankkeen vastaava Sakari Mykrä puoltaa koko lauman hävittämistä 10.01.2018 päivättyyn poikkeuslupahakemukseen.

Kuva 28: Peuransuojelun lopullinen päämäärä.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com

Lisäksi aivan erityisesti TOIVON, että suojelutahomme pitäisivät petokantojen säätelyn osalta mölyt mahassaan eivätkä reklamoisi asiasta Komission suojelupuolen nokkamiehille. Sieltä Komissiosta ne kapulat voivat tässä nimittäin rattaisiin tulla, jos jostain. Tästä olen Brysselissä käydessä saanut viitettä heidän äkäisimmiltä tyypeiltään ihan nokakkainkin. No, siltikin toki uskon että me kunnialla tästä selviämme.

Ilves- ja karhulupia pystytään myöntämään ja suuntaamaan aika mukavasti tarpeen mukaan myös Länsi-Suomessa, eikä niistä myöskään valiteta niin valtavan herkästi. Susihan tässä se varsinainen murheenkryyni on. Susitilanne on tällä hetkellä Seitsemisessä aika lailla helppo; vakituksia susia ei siellä juuri nyt ole. Ja peurahanke huomioiden ei myöskään olisi siis tarvis tulla. Lauhanvuori puolestaan näyttää nykyisellään kuuluvan kolmen suden porukan elinalueeseen. Näin on ollut jo parin talven ajan, joten todennäköisesti sinne on pentuja jossain vaiheessa tuloillaan. Oma kantani on, että vakiintunutta laumaa ei sille seutukunnalle tietenkään saisi päästää syntymään.

Riskejä tässä hankkeessa on paljon lähtien vaikkapa eläinten hyvinvoinnista nukutuksissa ja kuljetuksissa... Myrsky voi kaataa puita aitojen päälle... Seitsemän vuotta on niin pitkä aika, että siinä ajassa jo jopa koko EU voi ajautua vaikeuksiin, jolloin hankerahoitus on vaarassa... ja kaiken päälle ovat sitten vielä nuo pedot. Olet aivan oikeilla jäljillä siinä, että ne ovat ihan oikea ja aito riski tälle hankkeelle - mutta ne ovat kuitenkin sellainen riski, jota todennäköisesti pystymme paikallisesti ja alueellisesti hallitsemaan, jos meidän se annetaan tehdä. Säädöspohja (lait ja kannanhoitosuunnitelmat) sille hommalle on kunnossa. Muun lajiston suojelu on yksi suurpetojen rauhoituksesta poikkeamisen laillisista perusteista sekä kansallisessa lainsäädännössämme että EU:n luontodirektiivissä. Sitä perustetta tässä tulisi soveltamaan.

Kuva 29: Ote Metsähallituksen Metsäpeura-life hankkeen vetäjän näkemyksestä peuran ja suurpetojen suojeluun liittyvästä problematiikasta 8. toukokuuta 2017, sähköpostilla. Yhdistykselle tiedoksi toimitettu saajan toimesta. Annetaan pyydettyä.

(24) Generally, these type of derogations are not used to protect a species or habitat from the threats posed by another species, but to protect the derogated species, by allowing keeping and caring for wounded animals in rehabilitation centres, capture and following release to avoid the accidental killing, breeding/resting sites conservation management. As such derogations from the special protection measures are intended to conserve the species subject to the derogations, the derogations themselves can be viewed as positive conservation measures.

Kuva 30: "Äkäisen tyyppin" näkemys asiasta... ⁴⁴

⁴⁴ Draft version for discussion in the ad-hoc meeting on the revision of guidance document under Action 1 of the Action Plan for Nature, people and the economy, 30th October 2018. Guidance document on the strict protection of species of Community interest under the Habitats Directive.

8. Muuta

Poronhoitoalueeseen liittyvää problematiikkaa on tuotu esiin jo edellä. Suden ja koiran luonnossa tapahtuvien risteymien ennaltaehkäisyssä paras keino on turvata elinvoimainen susikanta, koska susi valitsee kumppaninsa ensisijaisesti lajitoverin joukosta.

”Euroopan luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suojelusta tehdyn sopimuksen (ns. Bernin sopimus) pysyvän komitean suosituksessa⁴⁴ esitetään, että epäillyt koiran ja suden risteymät tulee varmistaa.” Teoriassa näin, mutta ellei teon vastaista toimintaa ole säädetty rangaistavaksi, meillä on lainsäädännössä puute, jota saatetaan jatkossa myös hyödyntää. Liitto on ottanut asiaan jo edeltävästi kantaa useissa kirjoituksissaan.

Hankkeita on suunnitelmassa esitetty kolme, joista yksi liittyy suden kannanhoidolliseen metsästyksen ja kaksi viestintään. Kuten Liitto ehdotti edellä, tulisi myös SRVA-toiminnot ja tutkimusta tukevat toiminnot järjestää siten, ettei asenneilmapiirillä luoda uhkaa toiminnan säilymiselle. Hankerahoituksella tulisi tukea niitä vaihtoehtoisia järjestelyitä, joiden keskiössä on ohjeenmukainen ja huolellinen suoriutuminen tehtävistä.

9. Lopuksi

Olkoon suunnitelma lähestulkoon mikä hyvänsä, merkityksellisen siitä tekee täytöntöönpano. Nyt on käsillä kolmas suunnitelma, jota pääpiirteissään voidaan pitää kelvollisena, kuten kahta edellistäkin. Mikäli toimeenpanossa tullaan noudattamaan edellisten jatkumoa, on tämä sekä suden, hallinnon, että konfliktin kannalta yhdenmukainen.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola

Leena Iivonen

Reija Laurila

Sari Kantinkoski

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Sihteeri

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry

rek.nro 215.877

Postiosoite: Laihasentie 34, 35990 KOLHO

gsm: 358 (0)45 110 3316, email: info@tapiolary.com